

Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve e.o.

Betreft:

Beroepschrift tegen Definitief besluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH

Datum ontvangen:

27-5-2021

Kenmerk:

1506750/1609448

Datum: 7-7-2021

**Vereniging tot Behoud van Anna's
Hoeve en omgeving**

Inhoudsopgave

1.	Reactie van GS op de zienswijze van de VBAH (verzenddatum 24-12-20)	2
	Conclusies	3
2.	Aantasting beschermde aardkundige waarden	3
2.1.	Onzekere en vrijblijvende terminologie	3
3.	Besluitvorming weiland en akker af te graven met 110 tot 140 cm diep	4
	Conclusies	5
4.	Aanleiding tot afgraven weiland en akker	6
5.	Betrokkenheid bevolking bij besluitvorming afgraven weiland en akker?	7
5.1	Klankbordgroep.....	7
	Conclusies	8
6.	Participatieproces vanuit het project VGS	8
6.1	Voorlopig Ontwerp VGS.....	9
	Conclusies	10
7.	Doelsoorten en werking van de Corridor De Groene Schakel	10
7.1	Aanvulling vanuit Alterrapport 2934 (2019).....	13
	Conclusies	13
8.	Doelsoort Das	14
8.1	Verwijderen strooisellaag	14
8.2	Escalatie aan verlies foerageergebied	14
8.3	Berekening oppervlak dassenfoerageergebied na uitvoering VGS	15
	Conclusies	15
9.	Nut en noodzaak afgraven weiland en akker?	16
9.1	Onderzoek flora en fauna?	16
9.2	Welke noodzaak voor afgraven weiland en akker?	17
9.3	Nadere analyse rapport Den Haan en Sevink uit 2014	17
9.4	Aanvullende vragen	18
	Conclusies	18
10.	Zwaarwegend maatschappelijk belang	19
10.1	Wat bedoelt GS met het zwaarwegend maatschappelijk belang?	19
10.2	Zwaarwegend maatschappelijke belang nader bekeken.....	20
10.3	Onder de duurzame inbedding verstaat GS.....	20
10.4	Hoe de nieuwe verbinding volgens GS functioneel wordt voor de doelsoorten.....	20
	Conclusies	21
11.	Landschappelijke en Cultuurhistorische waarden	21
11.1	Uitvoeringsprogramma Noordelijke Heuvelrug (GNR, oktober 2003)	21
11.2	Natuur en landschapsplan Monnikenberg (GNR, 2015)	22
	Conclusies	22
12.	Kernpunten uit de beschikbare informatie	23
12.1	Kernpunten Afgraven weiland en akker	23
12.2	Kernpunten Dassen.....	24
12.3	Kernpunten Biodiversiteit	25
12.4	Kernpunten Landschappelijke en Cultuurhistorische waarden	26
	Samenvatting van de belangrijkste argumenten in dit beroepschrift	27
	Literatuur	29
	Bijlagen.....	30

Aan:

Rechtbank Noord-Holland
Sector bestuursrecht
Postbus 1621
2003 BR Haarlem

Van:

Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve e.o.
p/a J. Harder, Oude Amersfoortseweg 56, 1213 AE Hilversum, 06-33318985
jelleharder@hetnet.nl

Betreft:

Beroepschrift tegen Definitief besluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten,
2020-16 AM, Groene Schakel PNH

Datum ontvangen:

27-5-2021

Kenmerk:

1506750/1609448

Datum: 7-7-2021

Geachte leden van de rechtbank Haarlem,

Op 24-12-2020 heeft de Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve e.o. een zienswijze ingediend bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, het betreft:
Ontwerpbesluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH met zaaknummer 9668723 bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

De provincie Noord-Holland reageerde hierop na 22 weken met het toesturen van het Definitief besluit over deze ontheffing.

De conclusie van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland is dat er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en gaat daarom de gevraagde ontheffing verlenen aan de Directie Beheer & Uitvoering van de provincie Noord-Holland.

De Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve e.o. (hierna: VBAH) is het niet eens met het besluit van GS en dient daarom dit beroepschrift in.

Het besluit van GS heeft te maken met het project Voltooiing Groene Schakel (hierna: VGS). In de natuurgebieden Anna's Hoeve en landgoed Monnikenberg moeten diverse maatregelen worden genomen om de natuur te verbeteren waar de ontheffing voor nodig is.

Met de zienswijze van 24-12-2020 heeft de VBAH vele aspecten die samenhangen met speciaal het afgraven van gronden in beide natuurgebieden Anna's Hoeve en landgoed Monnikenberg aan de orde gesteld. Vanwege de speciale en grote belangen die er zijn op gebied van geologie, ecologie, cultuurhistorie en landschap voor de positie van het weiland en akker in landgoed Monnikenberg ligt hier onze belangrijkste focus op. Dat is goed zichtbaar in de Zienswijze: *Ontwerpbesluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH* van de VBAH van 24-12-2020 (Bijlage A). Deze bijlage moet beschouwd worden als te zijn ingelast bij dit bezwaar en dus een onderdeel daarvan.

Het belangrijkste van onze bezwaren, de kern waar veel om draait, is de visie van de VBAH over het afgraven van het centrale weiland van 5 ha en de aangrenzende akker van 2,5 ha. De noodzaak daarvan wordt door de VBAH bestreden. In het navolgende worden de argumenten benoemd en wordt verwezen naar diverse bijlagen.

8. **Reactie van GS (verzenddatum ontbreekt) op de zienswijze van de VBAH (verzenddatum 24-12-20)**

Op **pag. 3 bij 4.1** van de reactie hebben GS de zienswijze van 20 pagina's samengevat in 5 punten. Daarbij vermeldt GS: *"De VBAH geeft in haar zienswijze aan dat ze de onderbouwing en motivering ontoereikend vindt"*. Daarna volgen de 5 punten.

Bij **paragraaf 4.3** is de titel: ***Onze reactie op de zienswijzen***

De VBAH heeft de totale reactie van GS vergeleken met de zienswijze van de VBAH. De conclusie is dat GS op geen enkele manier een reactie heeft gegeven op de zienswijze van de VBAH. **Alle vragen, conclusies en opmerkingen die GS uitnodigen om een reactie te geven zijn domweg genegeerd.**

Met geen woord is ingegaan op welke vraag of voorstel dan ook!

De VBAH is hierover opnieuw zeer verbaasd. De overheid vraagt de bevolking om mee te doen in het participatieproces. Let wel: dat betekent, actief meedoen! De overheid kan het niet alleen. Burgers hebben veel kennis waaronder kennis van lokale gebieden en situaties. De burger mag daarom participeren, wordt hiertoe in de gelegenheid gesteld en niet zelden uitgenodigd.

Maar wat is het resultaat als de burgers, hier de VBAH als vereniging met circa 500 leden, een zienswijze indient? **De provincie negeert de TOTALE zienswijze, doet alsof die niet bestaat.**

Eerdere pogingen om met de provincie en het GNR hierover aan tafel te overleggen werden eveneens genegeerd. Betrokken burgers is dus prima, maar als het lastig wordt worden dezelfde burgers door GS genegeerd!

De reactie van de provincie op de Zienswijze van de VBAH is in feite niets anders dan een herhaling van de aanvraag om een ontheffing maar nu met een andere aanhef, die van een Definitief besluit.

Op deze manier wordt de burger niet gewaardeerd met de inspanning die geleverd wordt om een zienswijze in te dienen. Maar is dit de juiste werkwijze van de overheid? Er worden verplichte informatiebijeenkomsten gehouden, er mogen zienswijzen worden ingediend. Dat moet volgens democratische regels wettelijk allemaal. Maar een echt antwoord, **inhoudelijke reactie geven op een zienswijze hoeft kennelijk niet meer?** GS van Noord-Holland doet dat in ieder geval niet.

De afstand tussen burger en overheid moet kleiner worden horen we de laatste tijd steeds vaker. Een zeer goede en belangrijke gedachte. Maar daar is bij dit besluit helemaal niets van te merken. Niet reageren stoot de burger alleen maar af waarmee ook het vertrouwen in de politiek verder daalt. Dit is een voorbeeld van het 'oude denken'.

De landelijke politiek heeft het de laatste tijd door alle schandalen over de macht van de overheid en de tegenmacht van de burger die er onvoldoende is of helemaal niet. Die macht van de burger is aan vele kanten ingeperkt bijvoorbeeld door de burger te negeren, zie de landelijke voorbeelden. Maar hier in Noord-Holland gebeurt dat helaas ook 'in het klein'. GS geeft geen inhoudelijke reactie op een zienswijze van 20 pagina's.

Deze handelwijze staat niet op zichzelf. Zie Bijlage B, Zienswijze VBAH van 18-2-2021 (159 pag.) op Ontwerpbesluit Wnb- de Soorten 7-1-2021. In hoofdstuk 12, pag. 25, wordt een zelfde beeld geschetst.

Een reactie geven op nieuwe informatie van GS is dus eigenlijk niet mogelijk, die nieuwe informatie als reactie op de zienswijze is er niet, is niet door GS geleverd.

De VBAH zal daarom de belangrijkste zaken en haar mening daarover op een rij zetten. Hier en daar is een aanvulling op de eerdere zienswijze toegevoegd.

Conclusies

- 1. De constatering dat GS geen enkele inhoudelijke reactie op de zienswijze van de VBAH heeft gegeven staat niet op zichzelf. Vele eerder ingestuurde zienswijzen en bezwaarschriften van de VBAH, en ook van de Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi (hierna Dassenwerkgroep) zijn de afgelopen paar jaar op deze manier genegeerd!**
- 2. Het is te hopen dat de rechtelijke macht deze handelwijze van de overheid aan de orde stelt en dat de politiek maatregelen neemt deze misstand aan te pakken.**

2. Aantasting beschermde aardkundige waarden

In Bijlage A is in hoofdstuk A 'Doel aardkundig monumentenbeleid provincie Noord-Holland' op de pagina's 1 t/m 3 uitgebreid ingegaan op dit onderwerp. In par. A1 t/ A4 is een groot aantal bronnen opgenomen waarmee is aan te tonen dat de provincie Noord-Holland zeer veel waarde hecht aan het bijzondere stuwwallenlandschap in Het Gooi.

Uit het kader op pag. 4 blijkt ook dat **Stichting Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht** deze aardkundige waarden onderstreept en zeer groot acht. Zo groot dat het Geopark hiermee het lidmaatschap van het European en Global Geoparks Network hoopt te ontvangen. Dat kan rekenen op de steun van UNESCO. Een **UNESCO Geopark-kwalificatie is een internationale erkenning van de waarden van een gebied ten aanzien van zijn geologie (aardkunde), natuur (ecologie), cultuurhistorie (erfgoed) en hedendaags cultuur. Het is een uniek landschap vol erfgoed.**

Alle vragen, conclusies en opmerkingen die GS uitnodigen om een reactie te geven op de zienswijze van de VBAH zijn domweg genegeerd. Met geen woord is ingegaan op welke vraag of voorstel dan ook! Zie ook hiervoor bij hoofdstuk 1.

De VBAH is van mening dat alles wat bij de zienswijze is aangevoerd daarom nog net zo van kracht blijft. Bijlage A moet daarom worden beschouwd als volledig te zijn ingelast in dit beroepschrift. Bij nadere bestudering is er aanleiding aanvullende vragen te stellen en opmerkingen te maken.

2.1 Onzekere en vrijblijvende terminologie

De vele ontgravingen in Anna's Hoeve en Monnikenberg worden voorgesteld als of er eigenlijk niet veel aan de hand is. Zo gebruikt Arcadis (*Toelichting op de aanvraag VGS, 11-6-2020, o.a. pag. 20*) regelmatig de bagatelliserende zinnen en woorden als:

'minimale aantasting', 'grotendeels', 'impact is heel beperkt', 'bodemingrepen zijn ondiep', 'tast het in beperkte mate aan', 'lokale impact', 'enige aantasting', 'deels diep en deels ondieper', 'geringe aantasting'.

Wat met al die terminologieën precies wordt bedoeld wordt nergens toegelicht! Dit brengt voor de manier van uitvoering van de werkzaamheden een stuk onzekerheid met zich mee.

Iedereen, dus ook de uitvoerder/aannemer zou gewoon zijn gang kunnen gaan.

Er wordt wel opgemerkt dat de uitvoering van het graafwerk wordt begeleid door een deskundige **ecoloog** in verband met de zorgplicht. Is er ook een **bodemkundige** bij het graafwerk aanwezig die de diepte van het graven moet bewaken?

Het is daarbij te wensen dat dit **deskundig en doorlopend** gebeurt en niet zoals bij het HOV project waarbij de dagelijks aanwezige ecoloog niet wist dat er een actieve dassenburcht was die werd vernield en dat er wekenlang geen verplicht dassenwerend hek om het werkterrein was geplaatst.

VBAH verwijst verder naar Bijlage A, pag. 4 Samenvatting hfd 4 en Reactie VBAH daarop.

Als vervolg op dit hoofdstuk wordt later een AANVULLING nagestuurd.

3. Besluitvorming weiland en akker af te graven met 110 tot 140 cm diep

Het is van belang terug te gaan in de tijd voor wat betreft het besluit over het afgraven van het weiland en akker op Monnikenberg. Hoe is dat proces verlopen?

2003: Het **Uitvoeringsprogramma Noordelijke Heuvelrug** is gereed (uitgave Stichting Gooisch Natuurreservaat, 89 pag. oktober 2003). Dit is een plan met een zeer breed draagvlak van GNR, Het Utrechts Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer. In dit plan worden 10 belangrijke projecten op de Heuvelrug beschreven. Hierbij worden ook de relaties met de aangrenzende landschappen van de verschillende natuurbeheerders in beeld gebracht. Zo is er een duidelijke relatie tussen project De Groene Schakel (pag. 61) en project De Vuursche (pag. 75), die samen, **via de oostkant van de A27**, de koppeling tussen het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug vormen. Zie ook Bijlage A, pag. 15 figuur 4 en figuur 5 met kaartjes van die projecten.

Het landgoed Monnikenberg vormt een cruciale schakel in deze ecologische verbinding, tezamen met een verbinding onder de A27, ecologische stapstenen van bos en heide en een ecoduct over de spoorlijn. Deze verbinding is de belangrijkste route (**Corridor de Groene Schakel**) voor dieren en planten om te kunnen migreren.

In dit breed gedragen projectplan De Groene Schakel worden de doelen vermeld en de verschillende activiteiten binnen het project. De gewenste resultaten worden in 16 punten (a t/m p) opgesomd.

Wat opvalt en van belang is om te benoemen is, dat met geen woord wordt gesproken over de noodzaak om het weiland en de akker af te graven!

2012: Publicatie **Het natuurgebied Monnikenberg: bodem, hydrologie en potentiële effecten van het 'Plan Monnikenberg'** (Sevink, J.; Den Haan, M., 32 pag. 2012)

Dit rapport is een onderzoek naar de gevolgen van de bouwactiviteiten ten westen van landgoed Monnikenberg en de mogelijke gevolgen voor de ondergrondse waterstromen voor het landgoed. Daarbij is middels vele boringen bodemonderzoek gedaan op het weiland en de akker in Monnikenberg.

Met geen woord is gesproken of de suggestie gedaan over de noodzaak om het weiland en de akker af te graven. Dit onderwerp is niet in beeld.

2014: Publicatie: **Bodemonderzoek ten behoeve van ecologisch herstel en inrichting van verbindingzone in het gebied Monnikenberg** (Den Haan, M.; Sevink, J., 76 pag. 2014). In deze publicatie wordt **voor het eerst melding gemaakt van het ontgraven van het weiland en de akker** in Monnikenberg. Zonder enige noodzaak (?) worden de hoeveelheid m3 meters af te graven grond berekend (pag. 16). In het rapport wordt inhoudelijk **geen enkele draagkrachtige motivering genoemd waarom het tot afgraven moet komen** (zie ook pag. 10-11 in Bijlage C, *Noopt de vegetatie en floristische samenstelling van het grasland rond het Monnikenwater van landgoed Monnikenberg bij Hilversum tot ontgraving van het grasland en akker door het Goois Natuurreservaat?*, Mr. Drs. P. B. Ph. M. Bogaers, 20-6-2021. Bijlage C moet beschouwd worden als te zijn ingelast bij dit bezwaar en dus een onderdeel daarvan.

2015: Publicatie: **Natuur- en Landschapsplan Landgoed Monnikenberg** (Goois Natuurreservaat, 19 pag. 26 november 2015). Hierin staat het volgende te lezen:

*“Voor De Groene Schakel is het van belang dat het gehele landgoed een natuurlijk en rustig karakter behoudt. **De basis van de corridor** wordt gevormd door de Natuurbrug Anna's Hoeve (over de HOV, de spoorlijn en de te verleggen Weg over Anna's Hoeve) en een grote faunatunnel onder de A27 door (Faunatunnel Monnikenberg). Tussen het ecoduct en de grote faunatunnel wordt een rustgebied ontwikkeld van bos en heide. Het rustgebied is nodig om dieren de gelegenheid te geven zich ongestoord te verplaatsen door de relatief smalle corridor. De combinatie van bos en heide is nodig om de passage geschikt te maken voor zo veel mogelijk diersoorten van het bos- en heidelandschap van de Heuvelrug”. Aan deze tekst is een zeer belangrijke zin toegevoegd:*

“AANVULLEND zijn ten behoeve van de ecologische corridor een aantal voorzieningen nodig”.

(vet en onderstreping van VBAH)

Met ‘aanvullend’ wordt geduid op (nieuwe) plannen om het weiland en de akker af te graven. Het idee daarmee is om bestaande natuur in te ruilen voor andere ‘maakbare’ natuur en zo een aantal andere soorten planten en insecten kansen te geven.

In hoofdstuk 4 en vooral hoofdstuk 9 wordt in dit beroepschrift hierop nader ingegaan.

2017: Samenwerkingsovereenkomst Project Voltooiing De Groene Schakel (SOK) (ondertekend op 1-6-2017). **Op pag. 7 van de SOK is bij 6.5 het volgende te lezen:**

“In de kostenraming wordt er van uitgegaan dat grondkosten tot een bedrag van € 940.000,- ex btw kan worden bespaard doordat grond die vrijkomt bij de beoogde natuurontwikkeling kan worden hergebruikt voor de realisatie van de grondwallen”. VBAH: Met die natuurontwikkeling kan alleen bedoeld worden het afgraven van weiland en akker in Monnikenberg. Dat blijkt ook uit paragraaf 5.4 van de SOK waar vastgesteld wordt hoe en wanneer de grond getransporteerd moet worden. (Bijlage B, Zienswijze VBAH op Ontwerpbesluit Wnb-de Soorten, 7-1-2021, pag. 3 en 4, 4^e alinea). Bijlage B moet beschouwd worden als te zijn ingelast bij dit bezwaar en dus een onderdeel daarvan.

De provincie heeft dus een bedrag op de begroting gezet voor kosten afgraven weiland en akker van € 940.000,- ex btw. De VBAH heeft navraag gedaan bij een belangrijke aannemer wat de prijs zou zijn bij de uitvoering van het graafwerk. Deze grote aannemer noemt als actuele prijs circa € € 310.000,-.. Zeer opvallend is het grote verschil tussen wat de provincie in haar begroting heeft gezet en wat een grote aannemer als actuele prijs berekent, dat is namelijk € 940.000,00 – 310.000,00 = € 630.000,00. (Zie in Bijlage B voor de berekening daarvan *bijlage 1 op pag. 38. Kostenberekening Afgraven weiland en akker op Monnikenberg*).

Naar de mening van de VBAH is deze kostenpost veel hoger dan ‘noodzakelijk’ omdat de provincie er vanuit is gegaan dat de grond ook van elders aangevoerd kan worden. Dit is een aanvullend bewijs dat het afgraven niet als groot maatschappelijk belang kan worden genoemd, er is hiervoor namelijk een alternatief.

2017: Hoorzitting bij de **Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)** in Roermond (22-8-2017). Daarbij aanwezig de adviseur vergunningen en procedures namens de provincie NH en een ecooloog van bureau Tauw. Aanwezig namens de VBAH de voorzitter en de ecologisch adviseur. De zitting werd begeleid door een jurist van de RVO. O.a. werd het afgraven van weiland en akker met als doel de grond te gebruiken voor de geplande grondwallen ter sprake gebracht door de VBAH. **De adviseur vergunningen en procedures van de provincie reageerde hier op met de uitspraak (citaat) “Het is helemaal niet bekend waar die grond vandaan moet komen. Het kan overal vandaan komen, misschien wel uit Limburg”.** (bron: geluidsopname van de hoorzitting, 56.20 min en 58.13 min. (Zie meer informatie Bijlage B, pag. 2-3).

Bij deze uitspraak van de adviseur vergunningen en procedures van de provincie NH die vanuit haar vak en betrokkenheid op de hoogte is van alle procedures en vergunningaanvragen kunnen zeer grote vraagtekens gezet worden. Het lijkt onwaarschijnlijk dat bijna 3 maanden na de ondertekening van de SOK op 1-6-2017 de zekerheid van afgraven niet bekend was. Daarnaast blijkt uit de hierboven genoemde rapporten van 2014 en 2015 dat er al duidelijk op afgekoerst werd om weiland en akker af te graven en de grond te bestemmen voor de grondwallen van het HOV project. Daarvoor zijn vergunningen nodig en moeten procedures worden doorlopen. Aan te nemen is dat bestuurders zich hierover van te voren hebben laten informeren door hun adviseur vergunningen en procedures.

Conclusies

Uit bovenstaande historische ontwikkeling zijn de volgende conclusies te trekken:

- 1. Het is vanaf het begin af aan (2003) duidelijk geweest dat voor de realisering van Corridor ‘De Groene Schakel’ het niet de bedoeling was het weiland en akker in Monnikenberg af te graven.**

Het was geen onderdeel van wat de basis genoemd wordt (GNR, 2015).

2. Pas in 2014/2015, dus meer dan 10 jaar later, kwamen er plannen om weiland en akker af te graven. Daarmee staat opnieuw vast dat het afgraven van weiland en akker geen onderdeel vormt van de basis van De Groene Schakel, het is slechts een aanvulling (GNR, 2015).
3. De bewering van GS dat het afgraven van weiland en akker van groot maatschappelijk belang is omdat anders de Corridor niet goed zal functioneren kan hiermee geen standhouden.
4. Op zichzelf is er voor het afgraven van weiland en akker dus geen enkele noodzaak om dat onderdeel te maken van het project VGS, c.q. de Corridor. Het enige argument om dat wel te doen is naar het idee van de VBAH dat met het afgraven **direct een grote hoeveelheid grond** beschikbaar komt, om bij de realisering van de grondwallen te gebruiken. Dat is **handig voor het project HOV in 't Gooi** (Den Haan en Sevink, 2014).
Met deze werkwijze, een weiland en akker toevoegen aan een project zonder dat de noodzaak daarvan hard te maken is, ontstaat gemakkelijk het beeld dat deze handelwijze puur uit commerciële motieven in werking is gezet.
Hier is dus het economische model leidend geworden boven het natuurbelang, geologisch belang, landschappelijke belang en cultuurhistorische belang. Er lijkt hiermee sprake te zijn van zogenaamde natuurontwikkeling met **als doelmerk een groot financieel voordeel te behalen.** Dat is op zijn minst een twijfelachtige constructie te noemen.
5. Deze stellingname wordt ondersteund uit een berekening van de kosten waarbij de grond wel of niet van elders moet worden aangevoerd.
6. Dat afgravingen voor de realisering van poelen en ander nieuw water van groot maatschappelijk belang is valt te bezien of dat voor alle waterpartijen geldt.

4. Aanleiding tot afgraven weiland en akker

Zoals in dit beroepschrift bij hoofdstuk 3, pag. 4 is uiteengezet dateert **het eerste uitgewerkte rapport met concrete informatie over de Corridor De Groene Schakel uit 2003.** Het weiland en de akker worden daarin niet genoemd, het speelt geen rol in een goede werking van de Corridor. Ook in een rapport uit **2012** van Sevink en Den Haan is er geen aanleiding om het afgraven van weiland en akker aan de orde te stellen.

In **2013** werd het gebouwencomplex Casella als stiltecentrum in gebruik genomen. Tijdens de bouw werd een veenlaag aangetroffen in de bouwput.

Op 23-12-2020 ontving bioloog Bogaers een mail van een beleidsmedewerker van het GNR. De belangrijkste inhoud hiervan, citaat: *“Er is een veenlaag aangetroffen in de bouwput toen de nieuwbouw van Casella op Monnikenberg is gerealiseerd. De veenlaag heeft ons geïnspireerd het ven inbegrepen de natte tot vochtige heide en overgangen naar droge heide te herstellen. Alhoewel de natte heideplekken verspreid zijn in het Gooi en er **geen sprake is van een samenhangend netwerk, vinden wij het toch zinvol**”.*

Vertaald voor de gewone bezoekers van het gebied: **Dit jargon betekent dat het plan is het hele weiland van 5 ha af te graven!**

In 2012 was er nog geen sprake van afgraven, maar de inspiratie bij het GNR zorgde ervoor dat Den Haan en Sevink in hun volgende rapport van **2014** dit gelijk verder uitgewerkt hebben.

In **2014**, met de publicatie van Den Haan en Sevink, wordt dus kenbaar gemaakt dat er nieuwe plannen zijn weiland en akker af te gaan graven. In de ruim **10 jaar** daarvoor was er geen enkele aanleiding dit te gaan doen en al helemaal niet als noodzakelijk onderdeel van Corridor De Groene Schakel. De bron daarachter blijkt dus het GNR te zijn.

5. Betrokkenheid bevolking bij besluitvorming afgraven weiland en akker?

Het Natuur- en Landschapsplan Landgoed Monnikenberg (GNR 2015) is vastgesteld door het GNR bestuur. De vraag hierbij is: welke acties heeft het GNR **voorafgaande aan de besluitvorming** ondernomen om de Hilversumse bevolking als gebruikers van het landgoed Monnikenberg en andere belanghebbenden voldoende te informeren over met name de **verregaande, ingrijpende en onomkeerbare plannen om weiland (5 ha) en akker (2 ha) af te graven?**

5.1 Klankbordgroep

Bij het Goois Natuurreservaat bestaat een Klankbordgroep Gebruikers Natuurterreinen Goois Natuurreservaat. Driemaal per jaar wordt vergaderd door circa 15 organisaties die actief zijn in de gebieden van het GNR. Bij het overleg komen diverse onderwerpen aan de orde over o.a. inrichting, beheer, beleid.

In de 38^e vergadering op **31-5-2016** kregen de leden van de Klankbordgroep informatie van het GNR over Natuur- en Landschapsplan Landgoed Monnikenberg dat door het bestuur **al was vastgesteld op 26-11-2015**. In het verslag van die bijeenkomst staat het volgende over de plannen met het weiland, Monnikenwater (ven) en de akker:

“Het natuur en landschapsplan Monnikenberg neemt de natuurverbinding als uitgangspunt. Het plan is om het oude ven te herstellen (de huidige vijver wordt dan groter en meer natte natuur) en heideontwikkeling te stimuleren. Akkers die sterk voedselrijk zijn geworden worden teruggebracht naar voedselarm en heide, en worden eventueel deels als akker behouden als foerageerplek”.

De leden van de Klankbordgroep werden pas **achteraf, een half jaar na de besluitvorming, op de hoogte gebracht** via een mondelinge presentatie van een GNR medewerker.

In het verslag valt op hoe deze tekst verschilt van wat er nu staat te gebeuren.

Presentatie medewerker GNR 31-5-2015	Definitieve plannen juni 2021
Oude ven herstellen, door deze wat groter te maken, meer natte natuur	Idem + totale weiland van 5 ha met 100-140 cm diep afgraven
Heide ontwikkeling stimuleren	Moet nat heideveld worden
Akkers voedselarmer maken; heide; akker deels behouden als foerageerplek	1 akker is geheel verdwenen Andere akker 1/3 afgraven met 100-140 cm diep; 2/3 grasland van maken (3/3 = totaal 2,5 ha)

In latere vergaderingen van de Klankbordgroep is er in de verslagen niets te vinden over die ingrijpende veranderingen sinds de leden van de Klankbordgroep werden ingelicht over de plannen.

Bij de 39e vergadering van de Klankbordgroep op **11-10-2016** stelt de vertegenwoordiger van de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie een vraag hoe de faunatunnel onder de A27 er uit gaat zien. De beleidsmedewerker van het GNR antwoordt, **citaat**: “dat de weg op een hoogte ligt, op een dijk. Het gaat om het gedeelte van Monnikenberg dat tegen terrein van Staatsbosbeheer aanligt”. **“De bedoeling is om faunaverbindingen te maken van Pijnenburg via de Vuursche naar Monnikenberg en vervolgens naar het te bouwen Ecoduct Anna’s Hoeve”.**

In dit antwoord van de beleidsmedewerker wordt op geen enkele manier gesproken over de door het GNR en GS voorgestane afgraving van weiland en akker die volgens hen van zwaar maatschappelijk belang voor de Corridor is.

Opgemerkt moet worden dat de leden van de Klankbordgroep niet de Gooise bevolking vertegenwoordigen. Zij vertegenwoordigen alleen hun eigen organisatie en in de regel beperken zij zich hiertoe.

De vraag dringt zich daarom op: **Hoe zijn de overige mensen (vooraf) geïnformeerd?**

Met andere woorden wat is de procedure geweest:

- Wanneer zijn de belanghebbenden, burgers, vooraf of achteraf op de hoogte gebracht?
- Op welke manier zijn de plannen onder de aandacht van de burgers gebracht?
- Bij welke delen van de bevolking, in welke wijken van Hilversum?
- Welke natuurgroepen zijn hierbij betrokken geweest?
- Welke directe belangengroepen zijn op de hoogte gesteld?
- Welke reacties kwamen uit die bijeenkomsten en groepen?

Als dit allemaal als democratische procedure is uitgevoerd om een breed draagvlak te krijgen over wat er met een belangrijk natuurgebied, een cruciale schakel in de Corridor, gaat gebeuren dan zal er informatie zijn over informatieavonden, bijeenkomsten met plaats en datum. Als het goed is zijn hierover verslagen gemaakt die aan het bestuur ter kennisname zijn voorgelegd om goed voorbereid zelf een mening te vormen.

Informatie om al deze vragen te beantwoorden is echter bij de VBAH niet bekend.

Voor zover is na te gaan zijn geen andere mensen (achteraf) geïnformeerd over de grote, niet terug te draaien ingrepen in landgoed Monnikenberg, waar GS toestemming voor geeft. En vooraf is helemaal niemand behalve het bestuur van GNR geïnformeerd.

Conclusies

1. **Het bestuur van het GNR heeft een besluit genomen. De 15 leden van de Klankbordgroep die er voor hun eigen achterban zitten zijn achteraf, 6 maanden na het besluit, op de hoogte gebracht. Aan deze groep is op beperkte mate informatie gegeven door het GNR.**
2. **De rest van de burgers heeft het nakijken, zijn op geen enkele manier volledig geïnformeerd. Zij hebben, net als de Klankbordgroep, geen enkele gelegenheid gekregen om een inhoudelijke reactie te geven voordat een besluit genomen is. Dat geldt met name voor direct belanghebbende organisaties als de VBAH, de Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi en mogelijk ook de Poelenwerkgroep het Gooi.**
3. **Uit bovenstaande reconstructie is duidelijk gemaakt dat de procedure om te komen tot een zeer grote en ingrijpende functiewijziging met het afgraven van weiland en akker in landgoed Monnikenberg ver onder de maat is geweest.
De besluitvormende procedure moet daarom worden overgedaan.**
4. **Het antwoord van het GNR aan de Klankbordgroep op 11-10-2016 is duidelijk over welke tracé de ecologische verbinding loopt: via de Corridor Anna's Hoeve - Monnikenberg en verder. Het weiland en akker worden hierbij niet genoemd.**

6. Participatieproces vanuit het project VGS

Om de inwoners van Hilversum te informeren over het project Voltooing Groene Schakel met de komende ingrepen in Anna's Hoeve en Monnikenberg heeft de provincie twee informatiebijeenkomsten gehouden in de Lorentzschool in Hilversum. De eerste avond was op 8-4-2019 met 120 belangstellenden, de tweede op 9-9-2019 met circa 40 aanwezigen.

Verreweg de meeste mensen kwamen de eerste keer puur vanwege nieuwsgierigheid. Waar zou dat overgaan, wat kan, moet ik er mee? De tweede keer was duidelijk dat de nieuwsgierigheid na één

Verloop informatiebijeenkomst VGS

Zo'n bijeenkomst start met een plenair gedeelte waarbij in 2-3 korte interviews het project, het participatieproces en de meest opvallende ontwerpvoorstellen aan bod komen. Dit deel duurt hooguit 20-30 minuten. Vragen stellen kan eigenlijk niet en lukt het, dan is er een zeer kort antwoord en wordt direct verwezen naar de ontwerptekeningen en referentiebeelden aan de muur. Men kan dan ook zelf in gesprek met een projectmedewerker. Er kan die avond mondeling en schriftelijk gereageerd worden op het voorstel. Dat laatste door wat op een 'geeltje' te noteren.

keer bevredigd was. Meer betrokken mensen en een aantal nieuwe waren op de tweede avond aanwezig.

Bij de inhoudelijke kwaliteit en het nuttig effect van zo'n informatieavond kun je veel vraagtekens zetten. In feite komt het er op neer dat iedereen aan zichzelf wordt overgelaten en maar bij een grote kaart of poster moet gaan lezen en kijken wat er gaat gebeuren. Of is dit juist de opzet om lastige vragen te voorkomen? Vrijwel niemand kan al die informatie doorgronden als je er nog helemaal niets vanaf weet, wat bij meer dan 95% van de mensen het geval zal zijn. Bij de maximaal 5% die wel enige kennis heeft gaat het dus om niet meer dan 6 aanwezigen van de 120! Als een medewerker bij de kaart staat kun je wel een vraag stellen maar een enkeling doet dat, een paar anderen luisteren dan soms mee. **Echte inhoudelijke gesprekken, discussies worden er niet gevoerd. De medewerkers van het VGS project hebben een makkie die avonden.**

Met wat geluk zijn er nog mensen die, zoals werd voorgesteld, op een 'geeltje' een opmerking maken of een vraag stellen en dat op de kaart of poster plakken.

Op verreweg de meeste geeltjes stond de opmerking dat het mogelijk moet blijven met een mountainbike door Anna's Hoeve te kunnen fietsen.

Maar het meest opvallende is dat niemand, ook niet de VGS medewerkers, het heeft over wat er in Monnikenberg gaat gebeuren.

Iedereen is gefocust op Anna's Hoeve, het meest bekende gebied waar deze mensen komen.

Over afgraven van weiland en akker werd door de VBAH publiekelijk een vraag gesteld omdat dit ten koste van de dassen gaat. De regie gaf een slecht antwoord en de projectleider VGS haastte zich te zeggen dat hij dat niet wist en hierop teruggekomen zou komen.... (wat niet gebeurd is). Van enige discussie mocht geen sprake zijn.

Als 'opbrengst' van de bijeenkomsten meldden zich 15 personen die wel in een **Teamoverleggroep** wilden meepraten. Die kwamen drie keer bijeen waaronder een excursie in Anna's Hoeve. Met hun achterban mochten de deelnemers geen informatie uitwisselen (!). Inhoudelijk blijkt het vooral te zijn gegaan om kleine recreatieve aanpassingen en voorstellen. Over ecologische aspecten is niet gesproken. **Opvallend dat ook in deze groep er uitsluitend gesproken is over de situatie in Anna's Hoeve.**

6.1 Voorlopig Ontwerp VGS

Begin 2020 was het Voorlopig Ontwerp VGS gereed. VGS nodigde (natuur) groepen en anderen uit (wie?) - pas na enkele verzoeken hierover werden namen van groepen bekend gemaakt - een reactie te geven. Dat was mogelijk tussen 8-4-2020 en 3-5-2020. **Tot tweemaal toe werd schriftelijk toegezegd dat alle inzenders binnen twee weken een schriftelijk reactie van de provincie konden verwachten.** Dat was op **28-4-2020** en **18-5-2020**, beide keren door de Omgevingsmanager Bodem en Groen van de provincie. Die reactie kwam er echter niet.

Dezelfde omgevingsmanager reageerde op **8-6-2020** als volgt: *"De reactie van de VBAH wordt als formele reactie meegenomen in de afhandeling van de aanvraag Ontheffing Wet natuurbescherming (soortenbescherming). Dit heeft de Omgevingsdienst naar ons bevestigd. We verwachten dat de Omgevingsdienst uiterlijk in september uitsluitel zal geven over de Ontheffing"*.

Een acceptabele reden waarom de provincie niet zelf reageert maar ongevraagd een zienswijze doorstuurt naar de omgevingsdienst werd niet gegeven ondanks vragen hierover door de Dassenwerkgroep, die dezelfde ervaring had.

Op **8-6-2020** stonden op de site van de provincie de volgende teksten i.v.m. de ontvangen reactie op het Voorlopig Ontwerp VGS. (https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Natuur/Projecten/Voltooiing_Groene_Schakel/Denk_mee)

"Een kleine 50 mensen reageerden tussen woensdag 8 april en zondag 3 mei 2020 op het voorlopig ontwerp voor de toekomstige inrichting van Anna's Hoeve en Monnikenberg..... De meest betrokken

belanghebbenden zoals de inwoners van het gebied, natuurorganisaties, belangenverenigingen en de leden van de werkgroep zijn (eveneens digitaal) apart geïnformeerd”

Anna's Hoeve

“De reacties waren divers en gingen onder meer over de wandel- en fietspaden, het leefgebied van de das en de afbakening van het rustgebied. Bijna de helft van de respondenten pleit voor de aanleg van een mountainbikevoorziening.

Respondenten krijgen eind mei antwoord op hun voorstel of verzoek”.

Die reactie kwam er niet, de VBAH moest ook hier speciaal naar vragen, zie volgende..

Het bleef lang onbekend welke groepen en personen een reactie naar VGS stuurden.

Op verzoek kreeg de VBAH op **3-11-2020** van de Omgevingsmanager VGS het overzicht van alle respondenten, waarvan er volgens de website van de provincie **50** zijn geweest.

Uit nadere bestudering daarvan blijkt dat er in totaal **13 onderwerpen/vragen** zijn ingebracht door maximaal 9 of 10 verschillende personen waaronder de Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi en de VBAH. De Dassenwerkgroep stuurde een uitgebreid rapport in, evenals de VBAH. De Vogelwerkgroep Het Gooi e.o. was positief over het rustgebied maar kritisch over de verwachte vogelverstoring door het **Vlonderpad wat in de Bergvijver** in Anna's Hoeve moet komen. Over een zelfde **Vlonderpad in Monnikenberg** werd niets opgemerkt terwijl dat voor de vogels en natuur in het algemeen minstens zo verstoring en versnipperend zal werken. Ook landschappelijk zijn beide vlonderpaden geen fraai gezicht vanwege de doorbreking van het open karakter ter plekke.

De overige opmerkingen van de resterende 5-6 personen gingen over wandelroutes en het toekomstige uitzicht op de A27 als gevolg van kappen van duizenden bomen.

Hoewel dat niet op het verstrekte overzicht staat, meldde de provincie dat bijna de helft pleit voor een mountainbikevoorziening.

Uit het overzicht blijkt ook dat alleen de twee reacties van de Dassenwerkgroep en de VBAH alleen, of ook, over Monnikenberg gaan.

Conclusies

- 1. Het rendement van twee gehouden informatiebijeenkomsten is als zeer laag te kwalificeren. De zeer grote informatieachterstand van de deelnemers wordt op deze manier niet kleiner. Na de eerste avond hield minimaal 2/3 van de mensen het voor gezien.**
- 2. Plenair vragen stellen en direct antwoord krijgen, waar andere aanwezige van kunnen leren en hun mening vormen is niet wat de provincie wil. Men is kennelijk bang voor discussie met de zaal.**
- 3. De tactiek op de avond is de mensen individueel naar een informatiebord te laten kijken of te woord te staan. Een mogelijke discussie klein houden.**
- 4. Een digitale consultatieronde werd door de Dassenwerkgroep en de VBAH benut om een uitgebreide zienswijze in te sturen. Door de Vogelwerkgroep en een aantal burgers werden inhoudelijk enkele oppervlakkige vragen gesteld. De beloofde reactie met een terugkoppeling op de inhoud van alle reacties werd tweemaal toegezegd maar daarna genegeerd.**
- 5. Op deze manier stelt burgerparticipatie, het actief meedoen en meedenken waar in feite al die mensen voor komen, weinig tot niets voor.**

7. Doelsoorten en werking van Corridor De Groene Schakel

Voor dit hoofdstuk verwijst de VBAH speciaal naar:

- Zienswijze Ontwerpbesluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH van de VBAH, 24-12-2020 (Bijlage A, Doelsoorten en werking De Groene Schakel, pag. 17-18).
- Zienswijze Ontwerpbesluit Wnb-de Soorten van de VBAH, 18-2-2021 (Bijlage B, hfd 3 pag. 6—9).

In het **Definitief besluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH, Kenmerk: 1506750/1609448**, ontvangen 27-5-2021 is over doelsoorten het volgende te vinden: Op pag. 6 worden genoemd: kamsalamander, das, ree, boommarter en edelhert.

Op pag. 9 worden genoemd: ree, das, boommarter, levendbarende hagedis, zandhagedis, ringslang, kamsalamander, heideblauwtje, heivlinder, veldkrekkel en loopkever- en mierensoorten.

Deze soorten zijn ontleend aan het Alterrapport 2934. Het gaat met name om Tabel 4.1 op pag. 29. (*Actualisatie doelsoortenlijst, verkenning benodigde afgravingen en advies rustgebied. Van der Grift, E.A., 2019. De Groene Schakel, Wageningen Environmental Research, Rapport 2934*).

Als eerste valt op dat hier nu ook weer door GS het **edelhert** wordt genoemd. Dat is een interessante soort maar de rustgebieden die Alterra hiervoor denkt nodig te hebben passen op geen enkele manier in de beschikbare hectares natuurgebied. Deze soort is daarom eerder al afgevoerd.

Er zijn eerder ook meer soorten afgevoerd zoals de **zandhagedis**, die hier door GS toch weer wordt opgevoerd. De belangrijkste reden om de soort te schrappen is de te grote afstand tot gebieden waar de soort nog voorkomt, zoals in de gemeente Huizen.

In Bijlage B, par. 3.2. pag. 7-8 is uitgebreid ingegaan op het biotooptype van de **heivlinder** waar de voorkeur van deze vlinder naar uit gaat. De soort zou afhankelijk zijn van natte heide. In de genoemde bijlage is duidelijk aangetoond dat verspreiding van de heivlinder niet met name gebonden is aan natte biotopen maar juist een voorkeur heeft voor droge gebieden zoals de duinen en in het Gooi op droge heidevelden.

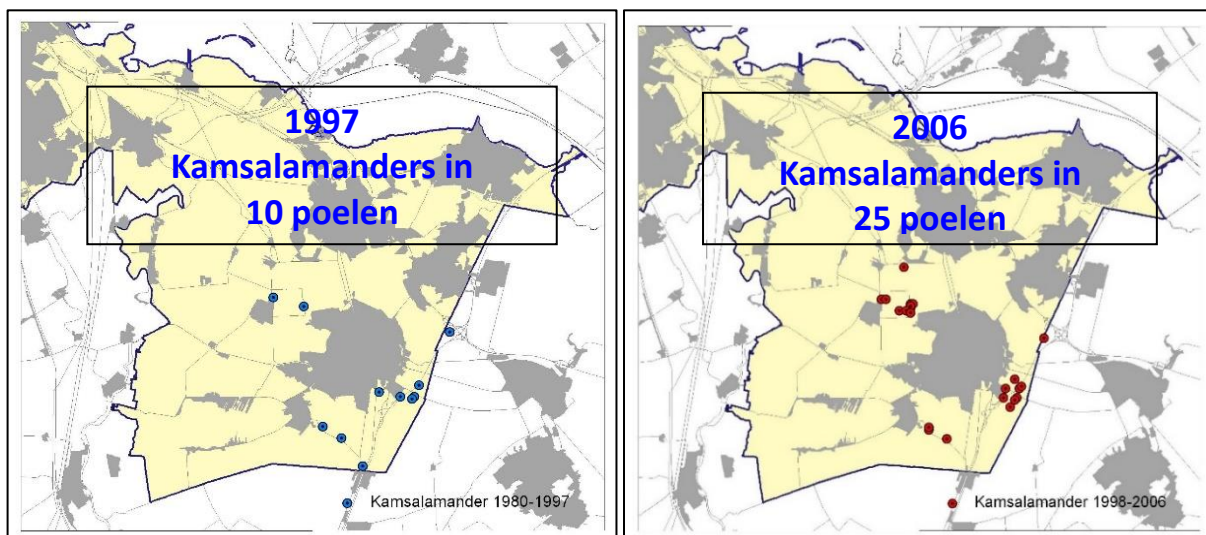
Voor de **kamsalamander** verwijst de VBAH als eerste naar Bijlage B, par. 3.1. pag. 7.

Daarin wordt uitgelegd dat het Monnikenwater en de poel die daar op korte afstand noordelijk van ligt, gunstig zijn voor kamsalamanders. In beide wateren bevinden zich populaties kamsalamanders, het langst in het Monnikenwater.

Door Landschap Noord-Holland is met financiële steun van de provincie, terreineigenaar en Postcode Loterij tussen 1997 en 2007 een project uitgevoerd om een aantal poelen in het Gooi te herstellen en nieuwe te maken. Dat betrof de westelijke, de zuidelijke en oostelijke natuurgebieden van Hilversum. Doel hiervan was om door het maken van meerdere poelen als stapsteen, kamsalamanders de gelegenheid te geven tot migratie en voortplanting in nieuwe en herstelde poelen.

De resultaten waren een groot succes. Er werden 28 poelen hersteld en 22 nieuw aangelegd (tabel). Het grootste succes was dat in 2006 in 25 poelen kamsalamanders voorkwamen en 10 jaar daarvoor

Herstelde en nieuwe poelen 1997-2007			
Eigenaar	Hersteld	Nieuw	Totaal
Goois Natuurreservaat	17	11	28
Natuurmonumenten	6	10	16
Part. / RWS / Gemeente	5	1	6
Totaal	28	22	50

maar in 10 poelen. In veel poelen was ook voortplanting. Deze migratie is daarna verder doorgezet.

Dit resultaat bewijst dat amfibieën, hier dus kamsalamanders, in staat zijn geheel zelfstandig nieuwe gebieden te bereiken mits er voldoende stapstenen zijn in de route die wordt gevolgd. Onderhoud van poelen is daarbij van essentieel belang.

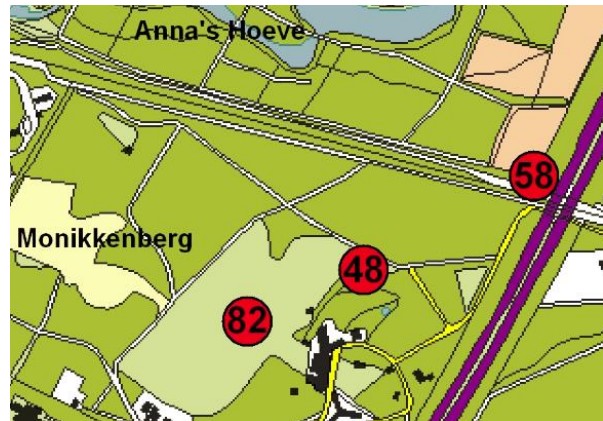
In het geval van Monnikenberg is aan te nemen dat kamsalamanders vanuit het Monnikenwater (82) eerst in de poel aan de noordkant van het weiland (48) zijn gekomen (afstand 160 m) en vanuit die poel zijn ze noordelijk de spoorbaan over gegaan naar een poel in Anna's Hoeve (afstand 300 m) op de plek waar nu de busbaan ligt (58). Andere kamsalamander poelen dan het Monnikenwater liggen op veel grotere afstand (Vijver theater De Lieberg, 1800 m).

Poel 82 = Monnikenwater

Poel 48 = Riool Monnikenberg (poel aan noordkant van weiland)

Poel 58 = Nieuwe Poel (Anna's Hoeve)

(De namen komen van de monitoringlijst van de Poelenwerkgroep het Gooi)

Er was nog geen ecoduct waar de kamsalamanders gebruik van 'moeten' maken, ze kozen hun eigen route. Om dit te bereiken was het ook niet nodig eerst het weiland af te graven voor de doelsoort kamsalamander. De migratie en kolonisatie verliep op een geheel natuurlijke manier. Enige voorwaarde is dat op een geschikte afstand een volgende poel aanwezig moet zijn. Wat hier over de migratie van kamsalamanders is uitgelegd gaat ook op voor de ringslang en de levendbarende hagedis. Deze soorten zijn zeer goed in staat zich te verplaatsen via zowel vochtige als droge habitats.

Poel 58 in Anna's Hoeve werd op 8-10-2018 gedempt. Door de VBAH is berekend dat in die poel in de tweede helft van 2018 ongeveer 280-300 kamsalamanders aanwezig waren waaronder circa 240 larven en juvenielen.

De door GS genoemde **veldkrekkel**, **loopkever-** en **mierensoorten** staan niet op de genoemde doelsoortenlijst van Alterra. Ook voor de **veldkrekkel** geldt in feite dat de dichtstbijzijnde soortgenoten zich op minimaal 2,5 km afstand bevinden, dat is voor een krekkel die niet kan vliegen een niet te overbruggen afstand.

Als algemene opmerking is het goed op te merken dat **soorten die niet op de doelsoortenlijst staan niet van invloed zijn om een gebied op een bepaalde manier in te richten**. Zo wordt in Bijlage B, par. 3.3. pag. 8 een citaat vermeld van de senior-beleidsmedewerker van het GNR. Deze medewerker noemt een tiental soorten op als dopheide, zonedauw, snavelbies, moerassprinkhaan en libellen. Maar ook deze soorten zijn geen doelsoorten en daarmee niet bepalend voor de werking van de Corridor. Het zijn vooral wenssoorten. Hiermee kan daarom niet betoogd worden dat anders Corridor de Groene Schakel niet werkt. (Voor alle duidelijkheid: De Wet natuurbescherming is actueel voor de dassen die in Monnikenberg leven. Het kan niet zo zijn dat die wet ook al zou gelden, doorslaggevend zou zijn, voor de wenssoorten die er al of niet komen).

Uiteraard is het wel zo dat behalve de doelsoorten ook andere soorten die in de aanwezige biotopen thuishoren kunnen meeliften in de verbindingzone Corridor De Groene Schakel.

7.1 Aanvulling vanuit Alterrapport 2934 (2019)

Met het eerder aangehaalde rapport van Alterra nummer 2934 is in dit beroepschrift bij hoofdstuk 5 al duidelijk gemaakt dat Corridor De Groene Schakel voor alle doelsoorten goed bruikbaar is.

Op pag. 20, Alterra rapport 2934, **paragraaf 3.3.2 Inrichtingsmaatregelen met ontgravingen** staat onder 'Type 2: Aanleg klein water' genoemd: *5. Herstel van het Monnikenwater als een door grondwater gevoed, mesotroof heideven op Landgoed Monnikenberg (zie ook Van de Grift, 2011).*

Als toelichting wordt vermeld:

*Herstel van het Monnikenwater - maatregel 5 - betekent een verbetering van de habitat. Een poel is minimaal 500 m² groot. Het totale oppervlak van de tien beschreven poelen bedraagt dus circa 0,5 ha. **Herstel van het Monnikenwater heeft eveneens een omvang van circa 0,5 ha.***

(De VBAH merkt op dat dit overeenkomt met de voorstellen van de VBAH, wat is vermeld in Bijlage B bij 4.2 pag. 12-13; gelijktijdig kan het achterstallig onderhoud worden aangepakt).

In Alterra pag. 21 staat **tabel 3.3 Inrichtingsmaatregelen die om ontgravingen vragen en een expertoordeel van het belang van deze maatregelen voor een goed functionerende natuurverbinding.** Hier wordt een aantal maatregelen voorgesteld, zoals '**Ontwikkeling natte ruigte**'. In de beschrijving en toelichting staat:

*Aanleg van vochtige laagten door afgraving van het maaiveld tot aan de gemiddeld laagste grondwaterstand. Natte ruigten zijn ook belangrijk voor soorten als **hermelijn** en **levendbarende hagedis**. Natte ruigten ontbreken in de huidige situatie nagenoeg volledig in het gebied van de Groene Schakel.*

De VBAH kan zich goed voorstellen dat aan de rand van het Monnikenwater deze maatregel wordt toegepast. Daar is het vochtig genoeg om deze maatregel te effectueren, zeker in geval de oever van het Monnikenwater wordt uitgebreid met een plas-draszone zoals voorgesteld in Bijlage B bij 4.2 pag. 12-13. Het weiland met 1 - 1.40 meter diep afgraven vindt de VBAH hiervoor niet acceptabel, het is o.a. een aantasting van de waardevolle aardkundige waarden en landschap.

De bedoelde ruigten kunnen in principe langs de oevers van alle aanwezige wateren worden gerealiseerd in Monnikenberg en Anna's Hoeve. Dat levert veel kansen op voor succes.

De hier geschetste maatregelen geven overigens geen enkele aanleiding te veronderstellen dat het hiervoor onontbeerlijk is het hele weiland in Monnikenberg af te graven.

Conclusies

1. De reactie van GS is opnieuw onzorgvuldig waar het gaat om de genoemde doelsoorten voor Corridor De Groene Schakel. Het heeft weinig zin reeds afgevoerde doelsoorten, edelhert en zandhagedis, opnieuw op te voeren. Dat geeft een scheef beeld van de werkelijkheid en werkt verwarrend. Ook wordt de heivlinder weer gelinkt aan natte heide terwijl deze soort juist kenmerkend is voor droge duinen en heidevelden.
2. Soorten die niet op de doelsoortenlijst uit 2019 staan (Alterra 2934), zijn hooguit 'wenssoorten' maar niet bepalend voor de besluitvorming.
3. Door monitoringonderzoek van o.a. de poelen in Monnikenberg en Anna's Hoeve – met dank aan de vrijwilligers van de Poelenwerkgroep het Gooi – is vastgesteld dat kamsalamanders op eigen kracht, zonder ecoduct of afgegraven weiland, andere poelen in de Corridor weten te bereiken en te koloniseren. Ringslang en levendbarende hagedis zijn tot het zelfde gedrag in staat.
4. Vergroten van het Monnikenwater tot 0,5 ha wat Alterra voorstaat is ook de wens van de VBAH.
5. In het vergrote Monnikenwater zijn in de plas-dras zone mogelijkheden voor natte ruigtes. Hermelijn en levendbarende hagedis kunnen hier baat bij hebben. Dat geldt in principe voor alle waterpartijen in Monnikenberg en Anna's Hoeve. Hiervoor is het op Monnikenberg niet onontbeerlijk eerst het weiland van 5 ha af te graven.

8. Doelsoort Das

Een zeer belangrijke doelsoort van Voltuoiing De Groene Schakel als de das, verblijft in een dassenclan op landgoed Monnikenberg.

Uit de voorgestelde plannen en uitvoering van het HOV project en het VGS project wordt het steeds duidelijker dat de dassen het kind van de rekening dreigen te worden. De dreigende en desastreuze problemen worden hieronder in beeld gebracht.

8.1 Verwijderen strooisellaag

In *Arcadis, 17-4-2020, par. 6.2.2.4 Das*, staat op pag. 90 figuur 60 van het projectgebied VGS (in relatie tot dassenhollen in Monnikenberg). Op die kaart zijn de **rustgebieden in Anna's Hoeve en Monnikenberg herkenbaar aan de kleur groen met een arcering er in**. In de legenda van die kaart staat hierover als verklaring: **'Bos- en heideverbindingen (verwijderen strooisellaag en gedeeltelijk verwijderen bomen) (12a 13b)'**.

In Bijlage 1 van *Arcadis, 17-4-2020* staat het Uitvoeringsprogramma De Groene Schakel. Hierin is nader beschreven wat bedoeld wordt met **'verwijderen strooisellaag en gedeeltelijk verwijderen bomen'**. Zie vervolg met Maatregel 13b.

Maatregel 13b: Bos en heideverbinding (incl. poel/poelen)

Beschrijving: Realiseren van een bos- en heideverbinding tussen de natuurbrug Anna's Hoeve, de Faunatunnel Monnikenberg en het gebied ten oosten van de A27 (tot aan de Albert Schweitzerweg). Doel is dat de verbinding functioneert voor doelsoorten van zowel bos als heide. Om de heideverbinding te realiseren zal naar verwachting **5 tot 10 hectare bos moeten worden omgevormd tot heide en open bos**. Het gaat hierbij om het gebied tussen Natuurbrug Anna's Hoeve en de Faunatunnel Monnikenberg en de omgeving van de voormalige kwekerij aan de oostzijde van de A27. Binnen de tot heide om te vormen bosgebieden blijven historische boomstructuren en waardevolle individuele bomen zo veel mogelijk behouden. **De strooisellaag wordt verwijderd en afgevoerd om heideontwikkeling mogelijk te maken.**

Reactie VBAH:

Volgens de tekst van Maatregel 13b is dit van toepassing op 5-10 ha bos in Monnikenberg direct gelegen in de verbindingzone van Corridor De Groene Schakel, zoals aangegeven: tussen Natuurbrug Anna's Hoeve en de Faunatunnel Monnikenberg en de omgeving van de voormalige kwekerij aan de oostzijde van de A27.

Het hier bedoelde gebied is onderdeel van het toekomstige rustgebied zoals dat door Alterra is voorgesteld van 10,5 ha. Maatregel 13b heeft dus alleen betrekking op dat hier beschreven deel in Monnikenberg.

In Bijlage B, *Zienswijze VBAH, 18-2-2021, op het Ontwerpbesluit Wnb-de Soorten*, is bij par. 16.3, pag. 32 ingegaan op de omvang van het rustgebied zoals dat op figuur 4.2 is aangegeven (Alterra rapport 2934, 2019). **Daarbij is vastgesteld dat het rustgebied niet de door Alterra voorgestelde maat van 10,5 ha heeft maar vergroot is tot 15 ha, bijna 50% groter.** Hieronder valt vrijwel het hele noordelijke gebied van Monnikenberg. Voor die vergroting is geen verklaring in het Arcadis rapport aanwezig.

8.2 Escalatie aan verlies foerageergebied

Zoals hierboven vermeld is het plan om binnen de beide rustgebieden de strooisellaag te verwijderen en gedeeltelijk verwijderen van bomen. De reden waarom dit in het hele rustgebied in Monnikenberg moet gebeuren is niet toegelicht.

Dit is des te opmerkelijker omdat met het verwijderen van de strooisellaag de mogelijkheid voor de dassen om in de bossen te foerageren opnieuw verkleind wordt. Op de kale zandige grond is niet veel

dassenvoedsel te vinden. **Er is hier sprake van een escalatie van aantastingen van het foerageergebied van de dassenclan. Die escalatie bestaat uit:**

- Omzagen van 7 ha oud bosgebied binnen het HOV project langs de spoorbaan (gereed).
- Afgraven van het weiland wat essentieel foerageergebied is (gepland).
- Afgraven van de akker wat aanvullend foerageergebied is (gepland).
- Verwijderen van de strooisellaag op 10-15 ha binnen het geplande rustgebied.

8.3 Berekening oppervlak dassenfoerageergebied na uitvoering VGS

Het oppervlak van Monnikenberg is ongeveer 40 ha. Voor de dassen zijn als **voedselgebied** van belang de bossen (28 ha), het weiland en de akker (7,5 ha). **Totaal is er circa 35,5 ha** dassenfoerageergebied op landgoed Monnikenberg.

Het bosoppervlak is naar schatting 28 ha. Dat was voorafgaand aan de uitvoering van het HOV project op 7-10-2019. Na 7-10-2019 is er **7 ha bos gekapt** t.b.v. het HOV project direct langs de spoorbaan. Het plan is binnen het rustgebied **10-15 ha** strooisellaag te verwijderen; die strooisellaag is van belang als foerageermogelijkheid voor de dassen. De 7 ha en de 10-15 ha = minimaal **18 ha minder bos/strooisellaag om te foerageren.**

Er resteert dan nog circa 10 ha van de 28, dat is slechts 35% van wat er in 2019 nog was.

Essentieel foerageergebied is het weiland, de akker aanvullend. Het afgraven betekent een verlies aan foerageergebied van $5 + 2,5 \text{ ha} = 7,5 \text{ ha}$.

- **Het totale dassenfoerageergebied was circa 35,5 ha.**
- **Verlies aan bosgebied en weiland en akker is $18 + 7,5 = 25,5 \text{ ha}$.**
- **Resteert na afloop van uitvoering van alle plannen $35,5 - 25,5 = 10 \text{ ha}$ dassenfoerageergebied, een afname met **72%**!**

Conclusies

1. De VBAH is van mening dat de geschetste afname met 72% van het foerageergebied een zeer slecht vooruitzicht is voor de dassenclan in dit NNN gebied.
2. Hier is met zekerheid te zeggen dat indien alle ingrepen doorgaan de dassen zich niet meer zullen voortplanten en **binnen korte tijd het gebied wegens voedselgebrek moeten verlaten.**
3. **De wettelijke zorgplicht van de overheid en de natuurbeheerder wordt hier met voeten getreden!** Ten koste van alles wordt geprobeerd het weiland en akker een andere functie te geven die niet past in het landgoed en ten koste gaat van de dassen.
4. **Alle genomen maatregelen in het verleden, door de provincie en het GNR, om dassen een goed en veilig leefgebied te bieden zijn dan voor niets geweest.** De vele dassenrasters, dassentunnels, de vele tienduizenden euro's en de inzet van mensen, **het is onbegrijpelijk.**
5. Met deze ingrepen in het project Groene Schakel worden geen ecologische waarden bevorderd, integendeel er worden veel oude gevestigde ecologische waarden afgebroken! Binnenkort hebben de dassen eindelijk –mede door een tientallen miljoenen kostende faunaverbinding onder de A27 en straks een ecodeuct over de spoorlijn- een goede verbinding met de populaties ten oosten en noorden van Monnikenberg. **Maar nu dat recent effect heeft gekregen in de vorm van een stabielere situatie met de geboorte van jonge dassen, wordt dit resultaat weer fors teniet gedaan.** De das is een toppredator en gidsoort voor een gevarieerd ecosysteem, dat zich hier heeft kunnen ontwikkelen. Zo'n grote ecologische waarde vraagt bescherming.
6. **Het is een organisatie als de Stichting Goois Natuurreservaat onwaardig dat er zo met de fauna wordt omgesprongen die zich in hun natuurlijke omgeving op een oud landgoed bevindt. Hier gaat een groot negatief effect vanuit.**

7. **De enige oplossing om de dassen te redden is om af te zien van het afgraven van weiland en akker. Ook zal er aanzienlijk minder strooisel verwijderd moeten worden. De werking van Corridor De Groene Schakel zal er hierdoor niet minder om zijn.**

9. Nut en noodzaak afgraven weiland en akker?

Voor dit hoofdstuk verwijst de VBAH speciaal naar:

- Zienswijze Ontwerpbesluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH van de VBAH, 24-12-2020 (Bijlage A, hfd B en hfd C, pag. 4-11).
- Zienswijze Ontwerpbesluit Wnb-de Soorten van de VBAH, 18-2-2021 (Bijlage B, hfd 1 pag. 2—3 en hfd 2 pag. 4-6).

9.1 Onderzoek flora en fauna?

In Bijlage A staat op pag. 7: **B.2 Flora en fauna van weiland en Monnikenwater**

In deze paragraaf B.2 wordt aangegeven dat er naar de huidige flora en fauna op het weiland en ook in het Monnikenwater **geen enkel onderzoek** is gedaan. Er zijn slechts wat plantjes genoemd en ook de kamsalamander. Dat is een kwalijke zaak en een verwijtbaar gegeven aan de plannenmakers.

Voorafgaand aan zeer grote ingrepen om 5 ha weiland en 2,5 ha akker af te graven en achterstallig onderhoud aan het Monnikenwater uit te voeren moet **eerst een gedegen onderzoek** gedaan worden naar het planten- en dierenleven aldaar. **En ook welke dieren in welke mate afhankelijk zijn van weiland, akker en Monnikenwater.** De provincie en het GNR hebben hier geen aandacht voor gehad. **Deze handelwijze is niet in overeenstemming met de wettelijke zorgplicht die de overheid en de natuurbeheerder hebben voor het gebied.**

Ook in het voorliggende Definitieve besluit van GS is niets opgenomen over (nieuwe) onderzoeken naar flora en fauna.

Deze grote nalatigheid alleen al is reden genoeg om het afgraven niet toe te staan. De overheid mag dit niet zonder meer laten gebeuren!

Eerder werd van de kant van het GNR betoogd dat op het weiland slechts een zeer beperkt aantal soorten planten voorkomen. Een getal van 10 werd zelfs genoemd. Dit acht de VBAH als ongeloofwaardig.

De Stichting Natuur en Landschap het Gooi (SNLG) heeft bij monde van de jurist en bioloog P. B. Ph. M. Bogaers de moeite genomen zelf een onderzoek te doen naar de vegetatie op het weiland en het Monnikenwater (Bijlage C, *Noopt de vegetatie en floristische samenstelling van het grasland rond het Monnikenwater van landgoed Monnikenberg bij Hilversum tot ontgroning van het grasland en akker door het Goois Natuurreservaat?, Mr. Drs. P. B. Ph. M. Bogaers, 20-6-2021 (17 pag.)*).

Hierin lezen we het volgende op pag. 1:

Op 18 januari 2021 sprak bioloog P. Bogaers telefonisch met de zaakverantwoordelijk beleidsmedewerker van het GNR over het plan tot ontgroning van het grasland rond het Monnikenwater en de aanliggende akker tot een diepte van 140 cm onder het huidige maaiveld. Deze deelde mee:

“Ecologisch is het grasland bij het klooster niet van belang. Daar groeien maar tien plantensoorten. Na afgraving krijgen we er veel natte heide- en vensoorten voor terug. Het is niet nuttig om alles vanuit het oogpunt van de das te bekijken. Het gaat om de vergroting van de biodiversiteit”.

Deze mededeling was voor bioloog P. Bogaers ongeloofwaardig. Een grasland met zo'n tien soorten is te verwachten in graslanden met een dominante aanwezigheid van Engels raaigras (*Lolium perenne* L.), maar niet in een nauwelijks bemest grasland zoals het grasland in Monnikenberg, dat spaarzaam beweid wordt met schapen. Bogaers besloot tot een onderzoek.

Bij zijn onderzoek eind mei / begin juni 2021 bleek de onjuistheid van de mededeling van het GNR.

Ruim 40 soorten wilde planten werden in het grasland aangetroffen, terwijl het water in het

Monnikenwater zelf als voedselrijk moet worden aangemerkt gezien de plantengroei in dit water en in de oever ervan.

“De samenstelling van het grasland van meer dan veertig soorten en niet ‘slechts tien’ is ernstig te noemen, aangezien met dit onwaar gebleken uitgangspunt van ‘slechts tien soorten in het grasland’ het GNR haar plannen tot ontgronding wil doorvoeren” (pag. 2). Vervolgens wordt gemeld dat er (VBAH: na de zomer) begonnen gaat worden met het afgraven van het weiland. ***“En dit ook ten koste van de dassenclan op Monnikenberg-West, die afhankelijk is van haar hoofdvoedsel uit het grasland; regenwormen. Regenwormen vormen het ‘stapelvoedsel’ voor de das. Regenwormen zijn massaal aanwezig in dit grasland. Hiervan getuigen de vele molshopen in dit grasland. Mollen zijn evenals de das afhankelijk van regenwormen”***.

Zie voor verdere inhoudelijke informatie over de vegetatie en de waterkwaliteit van het Monnikenwater Bijlage C, pag. 1-8 (maar ook op volgende pagina's van die bijlage komt de vegetatie aan de orde).

9.2 Welke noodzaak voor afgraven weiland en akker?

Op verzoek van het Goois Natuurreservaat is in 2012 bodemonderzoek gedaan op het weiland en de akker in Monnikenberg. Op pagina 4 par. 9.2 van onderhavig beroepschrift is hiervan al melding gemaakt (Sevink, J.; Den Haan, M., 32 pag. 2012). Voor dit onderzoek werd een groot aantal grondboringen gedaan.

In 2014 verscheen een nieuw rapport van Den Haan en Sevink (*Bodemonderzoek ten behoeve van ecologisch herstel en inrichting van verbindingzone in het gebied Monnikenberg*. Den Haan, M.; Sevink, J., 2014). In dit rapport werd op basis van de boringen uit 2012 vastgesteld dat de toplaag van weiland en akker een verstoorde bovenlaag heeft en dat *‘de bodem relatief rijk is aan potentieel beschikbaar fosfaat’* (pag. 5). Op de akker wordt de hoeveelheid fosfaat *‘zeer hoog’* genoemd (pag.18). Gaandeweg wordt de term verstoring veranderd in de term sanering. In de uitwerking van de resultaten wordt hierin door Den Haan en Sevink een reden gezien om tot sanering over te gaan. Dat zou volgens de onderzoekers betekenen dat alles afgegraven en afgevoerd moet worden.

De vraag is of uit het rapport een dwingende noodzaak blijkt om weiland en akker af te graven?

9.3 Nadere analyse rapport Den Haan en Sevink uit 2014

In Bijlage C heeft **Bogaers een analyse gemaakt** van het reeds genoemde rapport van Den Haan en Sevink uit 2014.

Bogaers geeft de volgende reacties waarbij hij zich afvraagt of het een ecologisch rapport is, zoals de titel suggereert?

Bogaers (pag.8): “Over de aannamen in het rapport van Den Haan en Sevink uit 2014, is er sprake van een leesbaar en ecologisch verantwoord, onafhankelijk en onpartijdig onderzoek, en is er sprake van een zorgvuldige belangenafweging van alle ecologische aspecten om tot ontgronding van het grasland en akker door het GNR te adviseren?”

Daarna wordt allereerst geconstateerd (pag. 8): ***“Het betreft een ‘bodemkundig onderzoek’ en anders niets. Geen enkel onderzoek is gedaan naar de wezenlijke kenmerken en waarden van de diverse deelgebieden in het landgoed Monnikenberg. Er is niet gekeken naar de ecosystemen in dit gebied. Niet naar de vegetaties in het grasland en het Monnikenwater en niet naar de fauna en de flora in al hun verscheidenheid en onderlinge relaties en hun relaties met de bodem”***. Bogaers noemt dit een **zeer eenzijdige benadering**.

Bogaers (pag. 10, 5.2):

“Een tweede direct opkomende vraag betreft dan ook het begrip ‘ecologisch herstel’. Dit element uit de titel van Den Haan en Sevink veronderstelt, dat de huidige ecologie en ecologische relaties in het gebied gemankeerd zijn en ‘herstel’ behoeven”.

Bogaers stelt daarna vast dat (pag. 10):

“Uit de hoofdtekst is duidelijk dat de auteurs gefocust zijn op ontgronding van het grasland en de akker van Monnikenberg. Berekeningen worden uitgewerkt, hoeveel grond elk van de bedachte

scenario's voor het Goois Natuurreservaat zullen opleveren (zie p.16 voor het grasland en p. 18 voor de scenario's van afgraving voor de akker). Het gaat om substantiële gegevens".

Bogaers aanvullend (pag. 13): "Hier wordt een commercieel belang van het Goois Natuurreservaat gediend voor projecten elders. Met natuurherstel ter plaatse in het Monnikenwater en het grasland en de akker eromheen heeft dit niets te maken".

De VBAH verwijst in dit verband naar pag. 4 van dit beroepschrift bij 2017 SOK waar het commerciële belang van de bedoelde ontgravingen al is toegelicht.

Bogaers opnieuw (pag. 10):

"Echter: in hun artikel uit 2014 wordt inhoudelijk geen enkele draagkrachtige motivering genoemd waarom het tot afgraven moet komen".

Het is niet verwonderlijk dat **Bogaers de volgende Conclusie vaststelt** (pag. 15):

Het rapport van Den Haan en Sevink voldoet niet als grondslag voor een ontgrondingsplan van het Goois Natuurreservaat. Het is een bodemkundig rapport dat niet als een ecologisch onderzoek kan worden aangemerkt. Geen enkel verband is door hen onderzocht tussen organismen en het abiotisch milieu en tussen organismen onderling. Het plan voldoet niet aan de eis van een Goede ruimtelijke ordening. Het plan is niet op voorhand uitvoerbaar gezien de strijd van dit plan met de Wet natuurbescherming, de Wnb. Met de effecten van dit plan op het voortbestaan van het fysieke leefmilieu voor de dassenclan op Monnikenberg-West is geen enkele rekening gehouden.

9.4 Aanvullende vragen

In Nederland bevindt zich in de bodem op zeer veel locaties fosfaat. Voor vrijwel al die locaties is er geen dwingende noodzaak om deze te gaan afgraven. En voorafgaand aan afgraven moet er eerst een onderzoek gedaan worden wat alle aspecten die van belang zijn zorgvuldig en onafhankelijk onderzoekt.

De VBAH heeft aanvullend de volgende vragen en opmerking:

- 1. Den Haan en Sevink vermelden dat de bodems van het weiland en akker verstoord en vergraven zijn. Is dat zo ernstig dat het noodzakelijk is om af te graven?**
- 2. Zijn er in Monnikenberg bij niet-afgraven grote gevaren voor de volksgezondheid en voor dieren? Den Haan en Sevink zeggen zelf van niet, maar toch stellen zij voor dat er gesaneerd moet worden? Waarom?**

Over dat laatste is helemaal niets te vinden in het rapport van Den Haan en Sevink. Ook in andere rapporten die de provincie heeft laten opstellen zijn geen duidelijke voorschriften in die richting aangetroffen.

De vraag blijft daarom dat noodzaak van afgraven niet is onderbouwd en daarmee niet aantoonbaar noodzakelijk! Het lijkt er eerder op dat er andere motieven zijn om te gaan afgraven!

Conclusies

- 1. Het nalaten van vooraf uitvoeren van gedegen flora en faunaonderzoek op weiland, akker en Monnikenwater is niet in overeenstemming met de wettelijke zorgplicht die de overheid en de natuurbeheerder hebben voor het gebied.**
- 2. Deze grote nalatigheid alleen al is reden genoeg om het afgraven niet toe te staan. De overheid mag dit niet zonder meer laten gebeuren. De zorgplicht van de overheid wordt hiermee genegeerd.**
- 3. Volgens het GNR komen er maar 10 plantensoorten voor op het weiland en daarom ecologisch niet van belang. Recent onderzoek van bioloog Bogaers vermeldt ruim 40 plantensoorten en logenstraft daarmee de niet onderbouwde uitspraak van het GNR. Met een niet onderbouwd standpunt meent het GNR haar plannen tot ontgroning te kunnen doorvoeren.**

4. De belangen van de beschermde dassenclan m.b.t. het weiland worden door het GNR niet voldoende onderkend en daarmee genegeerd. Dat is in strijd met de Wet natuurbescherming.
5. Bioloog Bogaers vraagt zich af of het rapport van Den Haan en Sevink een ecologisch rapport is, zoals de titel suggereert. Zijn antwoord is duidelijk: Het betreft een 'bodemkundig onderzoek' en niets anders. Geen enkel verband is door hen onderzocht tussen organismen en het abiotisch milieu en tussen organismen onderling.
In het rapport uit 2014 wordt inhoudelijk geen enkele draagkrachtige motivering genoemd waarom het tot afgraven moet komen.

10. Zwaarwegend maatschappelijk belang

Door GS wordt het zwaar maatschappelijk belang verwoord in het *Definitief besluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH, kenmerk: 1506750/1609448*:

“Bij de onderbouwing van het belang van de aanvraag (Toelichting aanvraag hoofdstuk 2) is ingegaan op het zwaarwegend maatschappelijke belang dat met het project VGS wordt gediend. Dit belang is de bescherming van flora en fauna conform de Wet natuurbescherming”.

10.1 Wat bedoelt GS met het zwaarwegend maatschappelijk belang?

GS in het definitief besluit (pag. 4-5): *“Bescherming van flora en fauna wordt als **maatschappelijk belang** erkend in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (Europees niveau) en is vertaald in de Wet natuurbescherming (nationaal niveau). Het provinciale natuurbeleid geeft hier invulling aan. Het natuurbeleid heeft als speerpunt de realisatie van een aantal robuuste verbindingen omdat de isolatie van natuurgebieden een belangrijke bedreiging is voor de natuurkwaliteit. De natuurverbinding De Groene Schakel is zo'n robuuste verbinding. De aanleg van een aantal natuurbruggen en de inrichting van natuurverbindingen is cruciaal om de barrièrewerking van de vele wegen en spoorwegen te verminderen. Zo kan de levensvatbaarheid worden vergroot van kwetsbare populaties reptielen, amfibieën, insecten en zoogdieren, waarmee de natuurwaarden in het gebied worden versterkt”.*

*“Waar het gaat om mogelijk beschermde flora en fauna is het regime van de Wet Natuurbescherming van toepassing. **De onderhavige ontheffing ziet niet op het verlenen van een vergunning op grond van de Wet Natuurbescherming”.***

Hierboven verwijst GS naar hoofdstuk 2 in de *Toelichting op de Aanvraag Voltooing Groene Schakel, provincie Noord-Holland, Arcadis, 11 juni 2020*. Hoofdstuk 2 betreft de 'Onderbouwing belang aanvraag', pag. 9-17.

Op pag. 9 wordt artikel 6.3 van de PMV vermeld. Lid 5 hiervan luidt:

- *Lid 5: Onder een **zwaarwegend maatschappelijk belang** als bedoeld in het vierde lid wordt in ieder geval verstaan **een aangelegenheid van nationale veiligheid of nationale en regionale infrastructuur**, waarbij uit onderzoek is gebleken dat er geen alternatieve locaties of tracés buiten het aardkundig monument voorhanden zijn en waarvoor geldt dat, bij onontkoombaarheid van de aantasting, deze zo minimaal mogelijk is.*

Naar de realiteit en praktijk vertaald betekent dit dat volgens GS de aanleg van het ecoduct niet op een andere plek had gekund. Citaat uit genoemd hoofdstuk 2, pag. 9:

“Het door het bestaande treinspoor en de A27 versnipperde natuurgebied wordt ontsnipperd. Het programma levert daarmee een grote bijdrage aan het Natuurnetwerk Nederland”.

Reactie VBAH:

1. Met de functie van het ecoduct is de VBAH het helemaal eens.
2. Echter, GS benoemen niet dat zij er eerst zelf voor hebben gezorgd dat de versnippering door de aanleg van de HOV busbaan en de aanleg van de een nieuwe weg juist zeer sterk is

toegenomen en bovendien het landschap en de flora en fauna daarvan zeer zwaar te lijden hebben. Alleen al het omzagen van vele duizenden bomen is daarvan het bewijs.

3. GS heeft indertijd verzuimd gedegen onderzoek te doen naar het volgens Alterra, verreweg beste alternatief voor de busbaan. De zogenaamde Tergooiboog, bedacht door Alterra, waarbij de HOV bus vanuit Huizen pas bij de Soestdijkerstraatweg (Hilversum) de A27 verlaat. Het, te late, onderzoek wat wel is gedaan betrof alleen de kosten van de iets langere route van 1:19 min. De miljoenen besparingen die het juist zou opleveren werden niet beoordeeld. Maar ook de zeer grote voordelen voor flora en fauna, het landschap en de cultuurhistorische waarden werden op geen enkele manier beoordeeld. En daar ging en gaat het toch vooral om?

Samengevat

1. **Uit deze informatie van GS wordt duidelijk dat het totale project Voltooiing Groene Schakel door GS als zwaarwegend maatschappelijk belang wordt gezien.**
2. **Het zwaarwegend maatschappelijke belang dat met het project VGS wordt gediend is bescherming van flora en fauna conform de Wet natuurbescherming.**

10.2 Zwaarwegend maatschappelijke belang nader bekeken

Volgens GS wordt er voor gezorgd dat de nieuwe infrastructuur van de HOV busbaan en de Verlegde weg en de bestaande spoorbaan een '**duurzame inbedding**' krijgen. Als onderdeel van de duurzame inbedding wordt de ontsnippering voor internationaal belangrijke natuur meegenomen, aldus GS.

Naar de mening van de VBAH draait GS hiermee de feiten om.

De overheid zorgde namelijk eerst zelf voor versnippering - spoorlijn, busbaan, nieuwe weg – en om de nadelen daarvan voor de natuur te verminderen wordt die menselijke infrastructuur nu duurzaam ingebed. Dat is de feitelijke situatie, de overheid moet nu mitigeren wat zij zelf vernield heeft.

10.3 Onder de duurzame inbedding verstaat GS realiseren van rustgebieden, poelen, waterverbreeding, verflauwing oevers en verlegging van wandelpaden (Arcadis 11 juni 2020, hfd. 2, pag. 12). Met deze maatregelen hoopt GS de levensvatbaarheid van kwetsbare populaties te vergroten (Arcadis, pag. 9).

In hetzelfde rapport uit 2020 **noemt GS ook de diersoorten** die van belang zijn bij de maatregelen voor duurzame inbedding. Alle genoemde soorten (pag. 10, 15, 21): ree, das, boommarter, levendbarende hagedis, ringslang, kamsalamander, heideblauwtje, heivlinder, hermelijn, zandhagedis, veldkrekkel en loopkever- en mierensoorten, poelkikker en heikikker.

Hier worden 15 soorten en soortgroepen genoemd. Alleen de eerste 9 onderstreepte soorten behoren bij de doelsoorten van Corridor De Groene Schakel. Van de 6 cursief gemaakte soorten horen de eerste twee en de laatste twee er niet bij omdat de dichtstbijzijnde leefgebieden op vele kilometers afstand liggen.

10.4 Hoe de nieuwe verbinding volgens GS functioneel wordt voor de doelsoorten staat op pag.10 (Arcadis 11 juni 2020, hfd. 2):

Door Alterra (Alterra 2934, februari 2019) is inzichtelijk gemaakt hoe deze nieuwe verbinding functioneel wordt voor deze doelsoorten. Door het opheffen van barrières en het realiseren van verbindingen (corridors en stapstenen) kunnen doelsoorten zich bewegen tussen de Utrechtse Heuvelrug en Zuiderheide. Een voorbeeld hiervan zijn de **ringslang en kamsalamander** die conform de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Dit zijn doelsoorten voor de verbinding. Door het realiseren van poelen in het projectgebied wordt geschikt leefgebied (corridor) voor deze soorten gecreëerd. Daarnaast kunnen poelen gebruikt worden om door het gebied bewegen. Een poel functioneert daarom ook als stapsteen.

Reactie VBAH:

In hoofdstuk 7 van dit beroepschrift is uitgebreid ingegaan op de rol die de doelsoorten spelen in Corridor De Groene Schakel en ook de dreigende afgraving van weiland en akker. In hoofdstuk 7 is ook verwezen naar Bijlagen A en B. In hoofdstuk 9 is op het afgraven nader ingegaan.

Conclusies

1. Met invulling van het **zwaarwegend belang richt GS zich op de Wet natuurbescherming** wat toepast wordt op het VGS project.
2. **GS wil een duurzame inbedding** door het realiseren van rustgebieden, poelen, waterverbreding, verflauwing oevers en verlegging van wandelpaden. **Afgraven van weiland en akker in Monnikenberg wordt daarbij niet genoemd.**
3. **Soorten die niet op de doelsoortenlijst staan** moeten buitenbeschouwing blijven. **Ze spelen geen rol in de besluitvorming over de werking van Corridor De Groene Schakel.**

11. Landschappelijke en Cultuurhistorische waarden

In cultuurhistorisch opzicht kan landgoed Monnikenberg als bijzonder worden aangemerkt. Dit landgoed bestaat al sinds ongeveer 1850 en is in de loop der tijd op enkele plekken aangepast aan het gebruik met de aanleg van een weiland en akker, boerderij en in 1900 met de bouw van een villa, het voormalige klooster. Het gebied is lange tijd afgesloten geweest voor het publiek. Er is maar één toegangsweg naar het landgoed wat er voor zorgt dat dit terrein misschien wel het rustigste natuurgebied in het Gooi is. De landgoedsfeer is er zichtbaar en voelbaar met het centraal gelegen weiland, akker, voormalige boerderij en kloostergebouw. Het is alsof de tijd hier een beetje heeft stilgestaan.

11.1 Uitvoeringsprogramma Noordelijke Heuvelrug (GNR, oktober 2003)

Hierin staan op pag. 15 algemene maar belangrijke opmerkingen:

'De kwaliteit van het gebied (Heuvelrug) staat onder permanente druk en dreigt er onder te verdwijnen. Bij voortgaande verstedelijking verdwijnt hiermede niet alleen een fantastisch landschap, maar ontstaat ook grote economische schade. Het is als het 'slachten van de kip met de gouden eieren'.

Met deze gedachte is het goed dat politici en natuurbeheerders zich realiseren dat de toegenomen en toenemende bebouwing aan de randen van de natuurgebieden Anna's Hoeve en Monnikenberg er steeds meer voor zorgt dat je vanuit de meeste plekken bebouwing kunt zien. Verstening rukt steeds verder op. Vanuit landschappelijk oogpunt is dat geen positieve ontwikkeling en beleving.

Mogelijkheden tot herstel zullen steeds verder afnemen, behoud van wat er nu is, is daarom des te belangrijker.

Het Uitvoeringsprogramma Noordelijke Heuvelrug bevat ook een hoofdstuk *Gebiedsvisie* waarin belangrijke thema's genoemd worden, zoals **'Behoud en herstel cultuurhistorie'**, bedoeld wordt op (pag. 21):

'Behoud en herstel van cultuurhistorie (engen, meenten, zanderijen), waaronder ook natuurontwikkeling en behoud van het cultureel erfgoed in de vorm van historische landschappen, landgoederen, villawijken, archeologische waarden en waardevolle bebouwing'.

In de gebiedsvisie van het programma wordt benadrukt dat voor o.a. de landgoederen geldt *'dat speciaal ook de visuele en ruimtelijke samenhang behouden moet blijven'* (pag. 30).

Vanuit het thema *'behoud en herstel cultuurlandschappen'* worden de volgende uitgangs- en aandachtspunten van belang geacht voor het wensbeeld (pag. 31):

- **Natuurwaarden in het cultuurlandschap vormen een belangrijke component van de Heuvelrugnatuur.**

- **De cultuurhistorie vormt naast natuurkwaliteit één van de belangrijkste kernkwaliteiten van de Heuvelrug.**

In lijn hiermee is bij par. 3.3. *Wensbeeld voor natuur, landschap en recreatie* (pag. 33) te lezen: *‘Met name binnen de landgoederen worden cultuurhistorische elementen behouden, zoals **oude laanstructuren en hakhout**’.*

Op dezelfde pagina:

*‘Door de fijnmazige **structuur van heidecorridors, schrale bermen en open plekken in bossen, die ook over de ecoducten is voortgezet, is de hele Heuvelrug ook voor de karakteristieke planten en dieren van de heide bereikbaar geworden**’.*

11.2 Natuur en landschapsplan Monnikenberg (GNR, 2015)

Hierin zijn vrij oppervlakkig de belangen van landschap en cultuurhistorie verwoord. Op het landgoed is **een aantal, ruim 150 jaar oude lanen** te vinden. Deze hebben naast ecologische waarden ook **een belangrijke cultuurhistorische waarde, omdat ze de structuur van de landgoedaanleg zichtbaar maken**. Deze oude structuren worden behouden en waar nodig en mogelijk hersteld.

Op het landgoed is een zichtlijn vanaf het klooster in westelijke richting aanwezig. Deze is rond de jaren 20 van de 20e eeuw ontstaan, nadat bos werd gekapt ten westen van de toen al aanwezige graslanden rond het Monnikenwater. Er wordt voor gekozen om deze open ruimte in stand te houden. In tegenstelling daarmee wordt de veel oudere zichtlijn vanaf stiltecentrum Casella over de lengterichting van het weiland juist verstoord met de geplande aanleg van een vlonderpad. Er moet van uitgegaan worden dat de aanleg van het vlonderpad meer bezoekers naar het gebied zal trekken om zelf over het vlonderpad te lopen.

Met de zusters Augustinessen van Sint Monica, voormalige bewoners van het klooster en nu van Casella, zijn afspraken gemaakt dat de rust en sereniteit op het landgoed wordt gewaarborgd. Aanleg van het vlonderpad is daarvoor geen garantie als in toekomst steeds meer mensen het vlonderpad gaan ontdekken.

Conclusies

Het **Uitvoeringsprogramma Noordelijke Heuvelrug** geeft kort, maar krachtig aan welke belangen er zijn voor het behoud van waardevolle landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Als aandachtspunten daarin zijn te onderscheiden:

1. De voortgaande **verstedelijking** mag niet ten koste gaan van het fantastische landschap op de Heuvelrug; dat zal bovendien leiden tot grote economische schade.
2. De **visuele en ruimtelijke samenhang** op o.a. de landgoederen moet blijven.
3. De cultuurhistorie is één van de belangrijkste kernkwaliteiten van de Heuvelrug, het **behoud van oude lanen** zijn daarvoor een goed voorbeeld.
4. De **heidecorridors** op de Heuvelrug zetten zich voort **via de ecoducten en bossen t.b.v. de karakteristieke planten en dieren van de heide**.
5. Over ‘de noodzaak’ om **weiland en akker** in Monnikenberg toe te voegen aan de heidecorridor wordt met geen woord gesproken. Het is **niet van belang voor de goede werking van de Corridor**.

De belangrijkste conclusies uit het **Natuur en landschapsplan Monnikenberg** zijn op dit onderdeel:

6. De nog aanwezige zeer oude bomen vertegenwoordigen **een belangrijke cultuurhistorische waarde, omdat ze de structuur van de landgoedaanleg zichtbaar maken en houden**.
7. **Aanwezige oude zichtlijnen** moeten behouden blijven.

Aanvulling VBAH hierop:

- Over ‘de noodzaak’ om **weiland en akker** in Monnikenberg toe te voegen aan de

Heidecorridor wordt in het Uitvoeringsprogramma met geen woord gesproken. Het is duidelijk **niet van belang voor de goede werking van de Corridor.**

- De zichtlijnen moeten niet worden aangetast door **een vlonderpad dwars door het weiland.**
- Het vlonderpad heeft **versnippering van de open ruimte** tot gevolg.
- Het vlonderpad zal **extra mensen aantrekken** in dit nu nog zeer rustige gebied.
- **Gebruik van het vlonderpad heeft een verstorende werking voor de dieren die er leven. Dit gevolg is volledig in strijd met de doelen van het VGS project, namelijk ontsnippering van de verstorende en levensbedreigende obstakels in de natuur. Het is daardoor ook in strijd met de Wet natuurbescherming.**
- **Het vlonderpad op Monnikenberg is overbodig en ongewenst en moet niet worden aangelegd.**

12. Kernpunten uit de beschikbare informatie

Hierna worden - per belangrijk onderwerp - kernpunten samengevat wat de meest belangrijke informatie is voor de beoordeling van dit beroepschrift.

12.1 Kernpunten Afgraven weiland en akker

- 1. Afgraven van weiland en akker is niet nodig voor de door Alterra voorgestelde doelsoorten** van Corridor De Groene Schakel. Het voorbeeld over de migratie van kamsalamanders maakt duidelijk dat deze soort en in navolging ook andere soorten als ringslang en levendbarende hagedis, heel goed in staat zijn zich over grotere afstanden te verplaatsen zonder dat daarvoor eerst het weiland afgegraven moet worden in de hoop dat er een vochtige heide ontstaat. In feite heeft het afgraven van het weiland daarom niets te maken met een goede werking van Corridor De Groene Schakel. Er is bijvoorbeeld ook niet aangegeven wat er mis gaat met de Corridor als het weiland intact blijft.
- 2. Bij het juist niet afgraven van weiland en akker is er geen enkele doelsoort waarvan de instandhouding als soort in het gebied, de regio in gevaar komt.**
- 3. Er is geen enkel zwaarwegend argument vastgesteld waarom afgraven van weiland en akker zou moeten gebeuren** om reden van volksgezondheid, milieuverontreiniging van de bodem, of anderszins. Doorslaggevende feiten en onderbouwing daarvoor ontbreken. Het lijkt er eerder op dat geprobeerd wordt op een slimme manier mee te liften met het zwaarwegend maatschappelijke belang.
- 4. Het afgraven van het weiland om de grond te gebruiken voor aan te leggen grondwallen** bij het HOV project is geen zwaarwegend maatschappelijk belang. De grond kan elders vandaan gehaald worden en hiervoor is ook geld begroot.
- 5. De ecologische waarde van het weiland moet eerst worden vastgesteld** via flora en fauna onderzoek. Gebeurt dat niet, dan is bij afgraven niet bekend welke (beschermde) dieren in hoge mate van het weiland afhankelijk zijn.
- 6. De dassenclan is zeer afhankelijk van het weiland**, wat in meerdere onderzoeken in Monnikenberg al is aangetoond (zie par. 12.2 Kernpunten Dassen). Vanuit de Wet natuurbescherming mag het functionele leefgebied van de dassen niet worden aangetast.
- 7. Afgraven van het weiland is op een later moment toegevoegd aan Corridor De Groene Schakel.** De onderbouwing van de noodzaak daartoe is door het GNR nooit volledig gedaan. Het weiland is in de eerste 10 jaar nooit een wezenlijk onderdeel geweest van het project.
- 8. Alle ingrepen in natuur en landschap in Anna's Hoeve en Monnikenberg gaan ten koste van het leefgebied van vele dieren, waaronder volgens de Wet natuurbescherming beschermde diersoorten. Duizenden bomen zijn al gekapt; voor de geplande aanleg van nieuwe paden, nieuwe waterpartijen en grondwallen moeten ook nog eens honderden bomen gekapt worden. Een extra, onnodige aantasting door weiland en akker af te graven, is de spreekwoordelijke**

druppel die de emmer doet overlopen. Er zijn al genoeg zware aantastingen geweest en afgraven van weiland en akker is zelfs onomkeerbaar!

9. Het nalaten van het op de juiste manier informeren van burgers, belanghebbenden over nieuwe plannen om weiland en akker af te graven is procedureel niet acceptabel.

In de hoofdstukken 2 en 3 zijn vragen gesteld hoe de burgerij en in het bijzonder belangengroepen betrokken zijn geweest bij de besluitvorming om weiland en akker af te graven. Hier is vrijwel niets over bekend terwijl dergelijk grote onomkeerbare projecten voor de omgeving en belanghebbenden van cruciale betekenis zijn met een zeer grote impact.

12.2 Kernpunten Dassen

Al diverse keren heeft de VBAH in een zienswijze informatie vermeld over de situatie van de dassenclan in landgoed Monnikenberg en ook in Anna's Hoeve.

In Anna's Hoeve zijn er geen directe bedreigingen waarbij belangrijk, noodzakelijk foerageergebied verloren dreigt te gaan als gevolg van het HOV project of De Groene Schakel. Er zijn ook geen burchten bekend die bedreigd worden.

Voor de dassen in Monnikenberg ligt dat geheel anders. Hiervoor is dat terloops genoemd.

Om het beeld completer te maken kan de VBAH gebruik maken van de eerder gemaakte zienswijzen en bezwaren.

In dat verband wordt verwezen naar:

Bijlage B: In deze Zienswijze de hoofdstukken 6 t/m 12 op pag. 14 t/m 26. Deze hebben betrekking op 'ACTIVITEITENPLAN WET NATUURBESCHERMING – SOORTEN, Voltooiing Groene Schakel – Eindconcept, Provincie Noord-Holland, Arcadis, 17-4-2020'.

- 1. Het grote belang van het weiland (en akker) als essentieel foerageergebied voor de dassenclan wordt bevestigd met niet minder dan 9 rapporten en 5 memo's**, afkomstig van drie door de provincie Noord-Holland ingeschakelde adviesbureaus Tauw, Movares en Arcadis. Voorts afkomstig van adviesbureaus EcoGroen, Team Vergunningen Natuur van de RVO en Dassenwerkgroep Utrecht & 't Gooi (Bijlage B pag.14-16).
Gezien het belang van het weiland voor de dassen is het onbestaanbaar dat de provincie (en GNR) hier geen enkele boodschap aan hebben en weiland (en akker) ten koste van alles (lees: de dassen) wil afgraven. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming, de zorgplicht van de overheid en het hiermee in gevaar brengen van een gezonde dassenclan.
- 2. Terwijl hier bij punt 1 duidelijk het belang van het weiland is vastgesteld, ook door adviesbureau Arcadis, probeert Arcadis, recent, vervolgens zoveel mogelijk twijfel te zaaien door te suggereren dat de dassen vooral in de bossen foerageren.** Dit, met de wetenschap, dat 7 ha waardevol oud bos juist voor het HOV project is gekapt (= circa 25% van bos oppervlak). (Bijlage B, par. 7.2, 7.3, 7.4).
Arcadis zaait ook verwarring over de **beschikbaarheid van regenwormen** op het weiland, zeer belangrijk voedsel voor de dassen (Bijlage B, par. 7.2, 7.6).
Waarnemingen van de VBAH bevestigen juist dat het **weiland een zeer belangrijk foerageergebied** is voor de dassen (Bijlage B, par. 7.6, o.a. fig. 10 en 11).
Arcadis betoogt van alles maar heeft **geen enkel onderzoek gedaan naar het foerageergedrag van de dassen zowel in de bossen als op het weiland**. Deze reacties van Arcadis getuigen niet van een feitelijke, onpartijdige benadering. (zie ook Bijlage B, par. 7.7).
- 3. Ongewijzigde uitvoering van het VGS project betekent voor de dassen op Monnikenberg een afname met 72% van het foerageergebied! Dat zal het einde van de dassen zijn in het gebied. De enige oplossing om de dassen te redden is om af te zien van het afgraven van weiland en akker. Ook zal er aanzienlijk minder strooisel verwijderd moeten worden. De werking van Corridor De Groene Schakel zal, zoals betoogd, hierdoor evengoed functioneren.** (hfd 7, pag. 13-15 van dit beroepschrift).
- 4. Om economische redenen ontkende en negeerde de provincie de aanwezigheid van een grote actieve dassenburcht in het plangebied van het HOV project. De burcht werd bewust vernield.**

Met een **onjuist persbericht** probeerde de provincie de beeldvorming te herstellen (Bijlage B, pag. 23, citaat).

5. De geplande **graaf- en transportwerkzaamheden in Monnikenberg hebben volgens Arcadis geen effect op de dassen of alleen op korte termijn**. Arcadis weet niet te melden wat de 'korte termijn' is. **De VBAH schat in dat dit naar verwachting een maand zal duren, dat is geen korte termijn**.
Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt **niet** de verplichte minimale afstand van minimaal 50 m tot de hoofdburcht aangehouden (Bijlage B, pag. 23-24, De graaf- en afvoerwerkzaamheden).
6. Arcadis doet **opvallend vaak in verhullend taalgebruik bepaalde uitspraken**. Hiermee geeft dit adviesbureau **geen objectief en duidelijk antwoord** (Bijlage B, pag. 24). **Daardoor is de vraag hoe betrouwbaar zijn de uitspraken van dit adviesbureau?**

In dit verband wordt ook verwezen naar:

Bijlage E: Zienswijze (bezwaar) VBAH van 5-6-2019 (34 pag.) tegen de verleende ontheffing per datum 24-4-2019 zaaknummer RUD. 260355, Wnb aanvraag ontheffing ruimtelijke ingrepen. Zie hierin hoofdstuk 3 pag. 20 t/m 26.

Bijlage E moet beschouwd worden als te zijn ingelast in dit beroepschrift.

7. Landgoed Monnikenberg is onderdeel van het **NNN**. Dit betekent dat wijzigingen van functies op het landgoed niet ten koste mogen gaan van natuur; afgraven van weiland en akker betekent dat essentieel foerageergebied van de dassenclan verloren gaat. De **functiewijziging is om die reden wettelijk niet geoorloofd**, ook al omdat voor het grote af te graven foerageergebied (5 ha weiland + ca. 1 ha akker) **geen compensatiegebied aanwezig is in de wijde omtrek** (Bijlage D, pag. 4, Compensatie of niet? en Bijlage E, pag. 21, Aandachtspunt 2).
Het Natuur- en landschapsplan (GNR, 2015) heeft met deze wijziging van functies geen rekening gehouden. Dat de af te graven grond bestemd zou worden voor de grondwallen van het HOV project is zo lang mogelijk verzwegen en ontkend.
8. **De weergave van de feiten betreffende de aantasting van het leefgebied van de dassen** met daarin begrepen de burchten, bijburchten en de foerageergebieden is onvolledig, onzorgvuldig en daarmee onbetrouwbaar (Bijlage E, aandachtspunt 4, pag. 22-23).
9. **De lokaal nagestreefde gunstige staat van instandhouding van de das wordt aangetast**, wanneer de ruimtelijke mogelijkheden voor verspreiding van de das doorbroken, verbrokkeld of verkleind worden. **Dat gebeurt o.a. door:**
 - Verslechtering of verkleining van het foerageergebied.
 - Onvoldoende jaarrond voedselaanbod binnen 500 m van de hoofdburcht.
 - Kwaliteitsverlies van het leefgebied.
 - Ruimtelijke ingrepen in of in de leefomgeving van de dassenburcht zijn een bedreiging voor de functionaliteit als voortplantings- en rustplaats (Bijlage E, pag. 15).

12.3 Kernpunten Biodiversiteit

Het GNR betoogt dat weiland en akker heidevelden moeten worden en dat dit goed is om de biodiversiteit te verhogen in Monnikenberg.

De VBAH is ook van mening dat een natuurbeheerder als het GNR oog moet hebben voor de versterking van de biodiversiteit. Met de eenzijdige en slecht onderbouwde oplossing om dan weiland en akker af te graven kan de VBAH het niet eens zijn.

Om meer duidelijkheid te geven aan welke mogelijkheden de VBAH denkt is er een eigen voorstel gemaakt (Bijlage B, pag. 14, hfd. 5 en pag. 123, *bijlage 5: Met weiland en akker óók meer biodiversiteit en behoud cultuurlandschap met dassen in Monnikenberg; Keuzemogelijkheden ontbreken, VBAH, 5-11-2020*).

1. **Op het hierboven genoemde, uitgebreide voorstel van de VBAH voor een plan voor veel biodiversiteit in landgoed Monnikenberg is door GS en GNR geen enkele reactie gegeven.**
2. GNR gaat daarbij als eerste voorbij aan **het feit dat er op geen enkele manier onderzoek is gedaan naar de flora en fauna, dus naar de huidige biodiversiteit.**
3. GNR gaat er ook aan voorbij dat de dassenclan in Monnikenberg onderdeel is van de na te streven hogere biodiversiteit en zeer afhankelijk is van het voedsel wat op het weiland te vinden is, namelijk regenwormen, het stapelvoedsel voor de dassen. **Dassen als de toppredators in het Gooi zijn zwaar beschermd, ze horen bij de doelsoorten van Corridor De Groene Schakel.** Zie ook *Bijlage D: Herinrichting landgoed de Monnikenberg, in het kader van Volttooiing Groene Schakel: invloed van de herinrichting op de aanwezigheid van Dassen, Stichting Dassenwerkgroep Utrecht en 't Gooi, april 2020., hfd. 6. Bodemfauna in matig voedselrijk grasland, pag. 5-6.*
4. GNR heeft alleen een plan gemaakt waarbij weiland en akker afgegraven moeten worden **in de hoop dat het heidevelden worden met enkele genoemde bijbehorende soorten.** Dat laatste is namelijk zeer twijfelachtig gezien vergelijkbare projecten in de afgelopen 15-20 jaar waarbij nauwelijks de gewenste heide is ontstaan, zie hiertoe de volgende twee bijlagen. *Bijlage B, pag. 59, bijlage 3: Over de doelmatigheid van ontgronding van grasland en boekweitakker op het landgoed Monnikenberg bij Hilversum door het Goois Natuurreservaat (GNR), Mr. Drs. P.B.Ph. M. Bogaers, 29-1-2021 en Bijlage D: Stichting Dassenwerkgroep Utrecht en 't Gooi, april 2020., hfd. 11. Hoe realistisch is de ontwikkeling van heide eigenlijk?, pag. 8.*
5. Behalve afgraven in Monnikenberg zijn gelijktijdig **geen andere scenario's opgesteld** om de biodiversiteit te verhogen zodat er door bestuur GNR, politiek en burgers **geen duidelijke keuzes gemaakt konden worden.** Ook hier is de procedure mank gegaan. **Er moet alsnog een biodiversiteitsplan worden opgesteld** met informatie over de verschillende mogelijkheden waarbij weiland en akker niet worden afgegraven maar hun functie behouden als leefgebied voor minimaal de huidige flora en fauna.
6. **Het vergroten van het Monnikenwater tot 0,5 ha met een plas-dras oever is een goede kans tot verhoging van de biodiversiteit.**

12.4 Kernpunten Landschappelijke en Cultuurhistorische waarden

Karakteristiek voor een landgoed, zoals landgoed Monnikenberg, zijn de herkenbare onderdelen die samen de structuur van het gebied geven en voor herkenning en beleving zorgen.

Deze herkenbaarheid en beleving is te vinden in:

- een oprijlaan
- statige oude lanen met hoge oude beukenbomen
- oude dikke bomen verspreid in de percelen
- een weiland en een akker
- waterpartijen
- statige bebouwing (voormalig klooster)
- een boerderij (voormalig)

Deze elementen vormen een eenheid die in principe al één tot anderhalve eeuw zo aanwezig is. Geen inwoner van Hilversum, Het Gooi heeft het ooit anders gekend.

Het is daarom zeer ongepast om deze situatie nu rigoureuus geheel op de kop te zetten door het weiland en akker te verwijderen in de hoop dat er een heideveld zal ontstaan, wat zeer de vraag is gezien de zeer negatieve effecten van de stikstofneerslag in het Gooi. Andere vergelijkbare projecten in de regio hebben dat wensbeeld niet kunnen waarmaken.

Nergens in het Gooi is een landgoed met een heideveld daarbinnen, wel met weilanden.

1. **De visuele en ruimtelijke samenhang** op o.a. de landgoederen moet blijven.
2. **De cultuurhistorie** is één van de belangrijkste **kernkwaliteiten** van de Heuvelrug
3. **Afgraven van het weiland is niet van belang voor de goede werking van de Corridor.**
4. **Aanwezige oude zichtlijnen moeten behouden blijven** en niet worden aangetast met een vlonderpad dwars door een weiland. Het **vlonderpad werkt versnipperend en verstorend voor**

de natuur. Het is daardoor ook in strijd met doelstelling van VGS en de Wet natuurbescherming.

De VBAH verklaart nogmaals dat alle bij dit beroepschrift gevoegde bijlagen beschouwd moeten worden als te zijn ingelast bij dit beroepschrift.

Met dit beroepschrift kan de VBAH op dit moment nog niet op alle onderdelen van het *Definitief besluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH* van GS een volledige reactie geven.

De VBAH verwacht nadere informatie van derden over de belangen van de aardkundige waarden van het gebied.

De VBAH merkt hierbij op dat de gronden van dit beroepschrift daarom niet limitatief zijn. De VBAH houdt de vrijheid om nieuwe feiten en omstandigheden later naar voren te brengen die passen in het beroepschrift dat tot nu toe is weergegeven.

Gezien al het voorgaande maakt de Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve e.o. bezwaar tegen het *Definitief besluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH* van GS met kenmerk 1506750/1609448 bij de Provincie Noord-Holland.

Samenvatting van de belangrijkste argumenten in dit beroepschrift

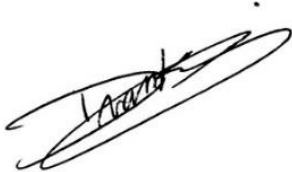
1. Het door GS genomen besluit tot verlening van ontheffing aan de Directie Beheer & Uitvoering van de Provincie Noord-Holland komt ons merkwaardig voor, gelet op het feit dat deze directie als onderdeel van het ambtelijk apparaat hiërarchisch ondergeschikt is aan het provinciaal bestuur. In zekere zin verleent GS de ontheffing dus aan zichzelf. Van onafhankelijke toetsing van de werkzaamheden is geen sprake.
2. Wij richten ons beroep specifiek tegen de ontheffing voor de ontgravingen van weiland en akker en aanleg van een vlonderpad, alle op de Monnikenberg, te weten de werkzaamheden 4, 6 en 12, genoemd op blz. 7 en 8 van het Definitief Besluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH.
3. De robuuste natuurverbinding Corridor De Groene Schakel dient een zwaarwegend maatschappelijk belang, te weten de bescherming van flora en fauna conform de Wet natuurbescherming. Het landgoed Monnikenberg is daarin een cruciale schakel. Alle handelingen waarvoor ontheffing wordt verleend dienen derhalve dienstbaar te zijn aan de beoogde corridorfunctie voor flora en fauna.
4. De voorgenomen ontgravingen op de Monnikenberg hebben, zoals door onze Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve overtuigend aangetoond, geen functie als onderdeel van de corridor; zij zijn in een laat stadium bij de planvorming aangehaakt en vormen daarin een afwijkend element.
5. GS voeren evenwel aan dat de voorgenomen ontgravingen als doel hebben de natuurwaarden te versterken en dat ze noodzakelijk zouden zijn om een goed functionerende natuurverbinding voor de doelsoorten te bereiken. Met de ontgraving van het weiland wordt beoogd "nieuwe natuur" te creëren en wel natte heide. De meeste in het Besluit genoemde doelsoorten van de Groene Schakel (Zandhagedis, Heideblauwtje, Heivlinder, Veldkrekel en loopkever- en mierensoorten) zijn evenwel gebonden aan droge heide en stuifzand. De eerste en de laatste drie zijn overigens ook geen doelsoorten. Natte heide vormt voor deze soorten juist een barrière en het valt daarom niet in te zien hoe deze

zou moeten bijdragen aan het goed functioneren van de natuurverbinding voor deze soorten. Andere door GS genoemde doelsoorten, Das, Ringslang, Levendbarende hagedis en Kamsalamander, zijn evenmin gebaat bij natte heide en zullen door de aanleg van dit natuurtype worden geschaad.

6. Met de aanleg van natte heide introduceert de aanvrager in de ecologie van De Groene Schakel een wezensvreemd element, een afwijkend biotoop, met een eigen biodiversiteit. Op die manier worden extra soorten toegevoegd, hetgeen de biodiversiteit vergroot en in de plannen als gunstig wordt gewaardeerd. Echter wordt de introductie van systeemvreemde soorten en levensgemeenschappen in de landelijke en internationale natuurbescherming verre van positief gewaardeerd, maar beschouwd als een vorm van flora- en faunavervalsing. Dit nog daargelaten het feit dat de abiotische randvoorwaarden ter plaatse niet gunstig zijn voor de ontwikkeling van natte heide.
7. De ontgraving van de akker zou een droger heideveld moeten opleveren. Vast staat dat de noodzaak om het af te graven op geen enkele onderbouwde wijze is vastgesteld. Redenen van volksgezondheid voor mens of dier zijn hiervoor niet aanwezig. Dat laatste is ook van toepassing op het weiland.
8. De bedoelde ontgravingen staan derhalve volledig haaks op de doelstellingen van het project VGS. Het invulling van de door GS gehanteerde argumentatie is zelfs gênant te noemen. Op onze vraag wat dan wel de reden is om die ontgravingen in het project op te nemen is geen duidelijk antwoord gekomen. Feit is dat de afgraving van weiland en akker een zeer groot batig financieel saldo oplevert, in eerste instantie voor de grondeigenaar, de Stichting Goois Natuurreservaat, hetgeen mogelijk het achterliggende motief zou kunnen zijn. Niet duidelijk is voorts op welke wijze dit batig saldo in de begroting is verwerkt.
9. Tenslotte blijft in het Besluit van GS volledig buiten beschouwing dat de Monnikenberg een relatief gave historische buitenplaats is en als zodanig een eenheid van monumentale gebouwen, wandelpark, weide, akker en waterpartij, met monumentale lanen en zichtassen. Het is één van de weinige vrij toegankelijke, nog resterende in zijn soort op dit deel van de Heuvelrug. De voorgenomen ingrepen negeren dit aspect totaal. Zij zullen het nu nog gave karakter van de Monnikenberg onomkeerbaar aantasten. Een dergelijke aantasting zou alleen gerechtvaardigd kunnen worden met buitengewoon steekhoudende en doorslaggevende argumenten. Zoals door ons aangetoond, ontbreken die volledig.
10. **Op grond van het bovenstaande vragen wij uw Rechtbank onze eis, te weten het uit de ontheffing schrappen van de afgravingen van weiland en akker op de Monnikenberg, met bijkomende voorzieningen zoals het vlonderpad, te willen honoreren. Herstel van het huidige Monnikenwater zal daarbij zeer goed mogelijk blijven.**

Wij verzoeken u een officiële bevestiging van ontvangst sturen.

Met vriendelijke groeten, Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve e.o.,

Danny van Kooi, voorzitter

Jelle Harder, ecologisch adviseur

Literatuur

1. Arcadis, 11 juni 2020. Toelichting op de Aanvraag Voltooiing Groene Schakel, provincie Noord-Holland.
2. Den Haan, M.; Sevink, J., 2014. Bodemonderzoek ten behoeve van ecologisch herstel en inrichting van verbindingzone in het gebied Monnikenberg.
3. Goois Natuurreservaat, 26 november 2015. Natuur- en Landschapsplan Monnikenberg.
4. Samenwerkingsovereenkomst Project Voltooiing De Groene Schakel (SOK), ondertekend 1-6-2017 door Provincie Noord-Holland, Goois Natuur Reservaat, Gemeente Hilversum, Gemeente Laren; in: Voltooiing de Groene Schakel, Projectplan Provincie Noord-Holland BU/BG 8 februari 2018, versie 1.0.
5. Sevink, J., & den Haan, M., 2012. Het natuurgebied Monnikenberg: bodem, hydrologie en potentiële effecten van het 'Plan Monnikenberg'. SevinkConsultancy.
6. Stichting Gooisch Natuurreservaat, oktober 2003. Uitvoeringsprogramma Noordelijke Heuvelrug, gebiedsplan & projectenprogramma voor natuur, landschap en recreatie in het Gooi en het noordelijk deel van de Utrechtse Heuvelrug.
7. Van der Grift, E.A., 2019. Actualisatie doelsoortenlijst, verkenning benodigde afgravingen en advies rustgebied. De Groene Schakel, Wageningen Environmental Research, Rapport 2934.

Bijlagen

- Bijlage A.** Zienswijze VBAH van 24-12-2020 (20 pag.) op Ontwerpbesluit ontheffing PMV, aardkundige monumenten, 2020-16 AM, Groene Schakel PNH, gepubliceerd 12-11-2020.
- Bijlage B.** Zienswijze VBAH van 18-2-2021 (159 pag.) op Ontwerpbesluit Wnb- de Soorten 7-1-2021.
- Bijlage C.** Noopt de vegetatie en floristische samenstelling van het grasland rond het Monnikenwater van landgoed Monnikenberg bij Hilversum tot ontgroning van het grasland en akker door het Goois Natuurreservaat?, Mr. Drs. P. B. Ph. M. Bogaers, 20-6-2021 (17 pag.).
- Bijlage D.** Herinrichting landgoed de Monnikenberg, in het kader van Voltooing Groene Schakel: invloed van de herinrichting op de aanwezigheid van Dassen, Stichting Dassenwerkgroep Utrecht en 't Gooi, april 2020 (12 pag.).
- Bijlage E.** Zienswijze (bezwaar) VBAH van 5-6-2019 (34 pag.) tegen de verleende ontheffing per datum 24-4-2019 zaaknummer RUD. 260355, Wnb aanvraag ontheffing ruimtelijke ingrepen.